

270

BIBLIOTECA

PENTRU TOȚI

GRILLPARZER

HERO ȘI LEANDRU

SAU

VALURILE MĂREI ȘI ALE AMORULUI

Traducere în versuri

de **HARALAMB LECCA**

Editura Librăriei LEON ALCALAY

București, Calea Victoriei, 37

Prețul 30 bani

BIBLIOTECA pentru TOȚI

Teatru

- Alexandri V. La Turnu Măgurele, Scenă în versuri No. 191.
- „ Ovidiu, dramă în 5 acte, în versuri. No. 180 și 181.
- „ Teatru. Cetatea Neamțului, Cinel-Cinel. No. 199
- „ Teatru: Barbu Lăutarul, Kera Nastasia, Paraponisitul. Piatra din casă, Florin și Florica. No. 200.
- „ Fântâna Blanduziei. No. 283.
- „ Despot Vodă. Piesă în 3 acte în versuri, legendă istorică 322-323
- D'Annunzio: Făclia sub obroc. Tragedie trad. de Al. Alexandrescu-Dorna. No. 248.
- Augier & Sandeau: Ginerile lui Poirier. Comedie în patru acte, Traducere de Dumitru Stăncescu. No. 78.
- Carmen Sylva: Ullranda. Dramă. Traducere în versuri de A. Steuerman No. 275.
- Dumas Al. fiul: Denisa. Dramă. Traducere de Dumitru Stăncescu. No. 88 și 89.
- Euripide: Ecuba. Tragedie. Traducere în versuri de Eugeniu Dinescu. No. 302.

BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

HERO ȘI LEANDRU

SAU

VALURILE MĂREI ȘI ALE AMORULUI

TRAGEDIE ÎN 5 ACTE

DE

GRILLPARZER

Tradusă în versuri de HARALAMB G. LECCA

Reprezentată pentru prima oară pe scena Teatrului
Național din București, în Martie 1898, cu d-na
Aristizza Romanescu în rolul eroinei și d-l C. Cos-
tescu în rolul eroului.

BUCUREȘTI

EDITURA LIBRĂRIEI LEON ALCALAY

No. 37, Calea Victoriei, No. 37

1-1665

830 (435) - 2 = 59.0

570924R

BUCUREȘTI

—
TIPOGRAFIA „FORTUNA“

Calea Moșilor, No. 59

570.924

Biblioteca Județeană
— CLUJ —

PERSOANELE

Hero

presteasă (ca la noi călugărița)

Marele Preotul

unchiul ei (frate în dala ei)

Leandru

} doi prieteni din Abydos

Naukleros

Yanthe

slujitoarea Hero-ei

Păzitorul templului

Tatăl

} părinții Hero-ei

Muma

Slujitori, Pescari, Popor.

ACTUL I *)

La Sestos. Pe piața templului Afroditei, *In fața* în dreapta, statua Amourului; în stânga a lui Hymeneu. Coloane, despărțite prin intervale mari, arată peristilul. Lângă cea din urmă treaptă a scării templului, e un altar. — Se revarsă de ziuă.

SCENA I.

Hero

Hero

(ese din templu și coboară treptele, având în mână un coș cu flori).

Impodobit e templul cu mirt și trandafiri,

Stând gata de serbare, —

Și mândra-i așteptare

Incinsă-i cu lumina divinei străluciri.

— Ce fericită sînt

Că ziua mult dorită ajuns-o-am în fine,

Senină și frumoasă, cum n'a fost pentru mine

O alta pe pămînt !...

*) Și actul acesta, și următoarele, cuprind, din cauza lungimilor, tăeturi, — luate după textul de la Teatrul imperial din Viena.

—Pe-al cerului albastru, un nor nu se ză-
[rește;
Iar Phoebe, dintre valuri, încet-încet eșind,
De còlo, de pe stânca de unde se-odihnește,
Mă binecuvintează, în ochii mei privind.

—Cum ! Încă de pe-acuma

Mă-'nnumeri printre voi ?...

Atâta spune-mi numă' :

Ai auzit tu svonul ce umblă printre noi,
Că Hero,—acea Hero, pe care altă dată,
La templu, ai văzut-o cum se jucă râzând,
Prin datina străbună, ce-a rânduie, din tată
În fiu, atâția preoți, venind și ea la rând,—
Ai auzit tu oare că azi e preoteasă ?

Și astă-zi chiar, acum,

Pe-al fericirei drum

Intr'o serbare-aleasă,—

Cucernicul popor

De daruri purtător,

Nerăbdător s'aștepte,—

Pe Hero, sus, pe trepte,

O va vedeà-mpărțind

La zei mărețe jertfe ; fecioarele cânta-vor ;

Femeile-ndrepta-vor

Spre ceruri a lor rugă,—iar toți, cu toți, slă-

Pe Afrodita-Zee, vedea-mă-vor zâmbind.
[vind

—Dar ce fac ?... Cum se poate să uit a-mi

A vieței datorie, din chiar întâia zi ?...
[înplini

(se uită în coșul cu flori)

Mai am două cunune...

Și trandafiri... și flori...

— Mergi, Hero, de le pune

Pe frunțile acestor doi zei nemuritori.

(Se duce la statua lui Hymeneu)

Tu, Hymeneu, tu, care ne-nlănțuie pe pământ

Cu farmecele tale, primește-n dar cununa

Aceasta, de la una

Din mândrele fecioare, ce libere azi sunt.

Că sufletele noastre le schimbi, așa să fie?.

Eu, milostive zeu,

Vreau să păstrez pe-al meu,

Să fie-al meu și numai al meu, căci cine știe

De-ași mai avea nevoie de-un altul, ca de el.

(Trece la statua amorului)

Iar tu, Amor, la fel

Cu Hymeneu, primește

A doua mea cunună, și-n ochii mei privește.

Ești fiul Afroditei; copila ei voi fi,—

Frați dar ne vom numi,—

Și frații se cuvine în pace să trăească.

Prietenie strânsă deci să ne-nlănțuiască

Și-n veci te voi cinsti.

— Ferestrele, frumos

Să fie-n flori gătite. *(Vede pe jos o căldărușe, o mătură și niște clește)*

— De ce sunt răspândite

Uneltele pe jos ?

Pioasele fecioare,

În templu slujitoare,

N'au nici atâta grijă de datoria lor ?
(căt-re unel-te)

Rămâneți, să vă vadă
 Mânia Afroditei!... Rămâneți, ca dovadă
 De-a lor nevrednicie. — Și totuși, arzător,
 Jăraticul muștrării
 Intinsul cugetării
 Incepe-a-mi dogori...
 Piei, gând urât și josnic!... Fugi!.. Nu mă

*[ispiti!...
 de câte-va fecioare.]*
(Adună uneltele. Apare Yanhte, urmărită

SCENA II

Hero, Yanthe, Altele
 Yanthe

Tu ești, frumoasă Hero?... Ce fel?.. Așa de
 Găsit-ți-ai de lucru ?
 [vreme

Hero

Firește c'am găsit.

Eu n'aștept să mă cheme,

Pentru-a'nplini aceea ce am de-ndeplinit.

(Fecioarele arazăsar = uneltele)
 Yanthe

Mă dojenești, îmi pare,
 Fiind-că n'am adus
 Urciorul, și n'am pus
 Uneltele-n păstrare.
 Ei, și ?.. Ce lucru mare !

Hero

— Eu nu știu ce să zic...
Văd că nu faci nimic.

Yanthe

Noi, dis de dimineață,
Ne-am apucat de lucru.—Am strâns, am în-
[grijit,
Și, după ce-am sfârșit,
Ne-am dus de-am dat o fugă pe còlo, prin
[verdeată.

Hero

O, cer! puternici zei!...
Ce-am auzit, Yanthe?... Cum... Cum... când
[ochii tăi

Zărit-au înainte
Intinderea câmpiei, nu ți-ai adus aminte
Că singuratic lași
Acest divin locaș?..;
Eu nu vă pot pricepe.

Yanthe

Că' noi par'că putem!

Hero

—Destul!... Nu mai începe!
Mai bine să tăcem.

Yanthe

—Fiind-că taci tu veșnic, ai vreà ca toți
[să tacă.

Și firea ta posacă,
Oprindu-te cu gândul aiurea să te-nnălți,
Invidiază-n umbră plăcerea celor-l'alți.

Hero

Vă-nșeală-nchipuirea. Și mie-mi place jocul
Și-adesea sunt mai vie, mai veselă ca voi;
Dar nu iau ori ce soi
De glume, drept plăcere.

Yanthe

De! N'am avut norocul
Să fim și noi ca tine. Noi suntem alt-cevă...
Nu suntem neam de preot... Și nici nu nă-
[zuim

Prea sus să ne suim.

Hero

Așà e,— și sunt mândră că pot răspunde
[«da».

Yanthe

Firește! ți sunt date
Petreceri de zeiță... plăceri nevinovate...
Ai gusturi mai alese...

Hero

Zadarnic râzi, Yanthe! Știi bine ce nu ese
Batjocură din gura-mi. Rămâi cu suflet mic
Tu singură.

Yanthe

Și totuși ai mers și tu cu noi

Să vezi, printre zăbrele, la poartă, pe cei doi Streini...

Hero

Ci taci !

Yanthe

Așă e ?... Răspunde...

Hero

Taci, îți zic !...
Să nu te miști, și-o vorbă să nu mai zici de
[mine,
Căci unchiului meu totul îi voi mărturisi,
Că să te pedepsească, precum ți se cuvine.
(*apare Preotul, însoțit de Păzitorul templului*)

SCENA III

Aceleași, Preotul, Păzitorul *vin din dreapta*

Hero

(*ducându-se spre Preot*).
O, unchiule ! Ce bine
Că te-ai gândit să vii !
Necazul și mâhnirea *Era pe aci să mă măninc*
Imi turbură privirea.
O zi atât de mare...
O zi ca asta... care...
—Nu, nu ! iubite unchiu...
Supusă, în genunchi...
Mă rog... îți cer ertare...

Preotul

Nu te-nțeleg. Ce lucru ajuns-a să te miște,
Până-ntr'atâta ? *Să te superi.*

Hero

Niște

Nechibzuite vorbe, rostite într'o doară
Și fapta făr'de lege a uneia din noi,
Prin care mi se-arată azi, pentru-ntâia oară,
Nevrednică de cinste, nevrednică de voi.

Preotul

locul unde s'afară
Cum! Cine îndrăsnit-a ?...

Cine-a nesocotit,

In locuința noastră, un obicei, păzit
De însăși Afrodita ?

Hero

Nu vreau s'o spun pe nume. Nu, unchiule !
[cu toate

Că merită muștrare. Privește-le pe rând
Și spune-le să plece. Pedepsa, mai curând
Sau mai târziu, cădea-va pe cele vinovate.

(către păzitor)

Te du și tu cu ele ;

Dar să rămâi de pază la poarta cu zăbrele,
Ca nu cum-va străinii...

Preotul

Crezi oare că cei doi?..

Hero

Te rog !.,.

*Preotul**(păzitorului)* Atuncea, du-te !...*(către Yanthe și cele-l'alte)* Duceți-vă și voi.

Și, pe cât veți putea,

Feriți-vă în cale să nu-ntâlniți Mânia,

Căci își cunoaște dreptul și-și face datoria.

Feriți-vă de ea !...

(Păzitorul templului ese, spre dreapta; Yanthe și celel'alte, spre stânga).

SCENA IV

Hero, Preotul

*Preotul*Pe cât mă simt de vesel, văzând că nu-ți alegi
Prieten pe ori cine, pe-atât de rău îmi pare
C'a inimei firească și primă înclinare

Nu te-a-ndemnat să-ți legi

Simțirea de nici una din fetele de-o seamă
Cu tine. Nu! nu, Hero !... Tu încă nu-nțelegi

Că templul, când îi cheamă

Pe cei aleși la sânu-i, le schimbă viața-n trai
Necunoscut de voi,—

Trai sterp și singuratic, pe-a cărui cale n'ai

De cât o mângâiere: aceea de-a fi doi.

(Preotul înțelege că e mai bine să ai o prietenă)

Hero

Eu cred că datoria merit e fie-care

Să și-o 'nplinească singur, cu sufletul senin.

Zici tu că singuratic al nostru trai îți pare?

Dar când a fost vre-o dată acest locaș divin

*Val pe
teselo*

Lăsat singurătății? De când lumina crește,
 Și până se-noptează, poporul sgomotos,
 Din sus, din soare-apune, din răsărit, din jos
 Spre Templu năvălește ;

Și jertfe-n dar aduse nici când nu i-au lipsit,
 Și pragul i-a fost veșnic de flori acoperit,
 Și la serbări mulțimea aproape zilnic vine,
 Și zilnic vin străinii pioși să i se-nchine.
 Avem prea mult de lucru: ulciorul plin să fie;
 În vatră, focul jertfei să ardă ne-ncetat;
 Altarul să sclipească; pe trepte, când adie
 Zefirul, să nu afle că flori n'am presărat.

Când oare,

Prin urmare,

Să-ți mai rămână vreme de jocuri și povești,
 Ca să-ți îndrăgostești
 Prietena, de care
 Tu, unchiule,-mi vorvești ?

Preotul

N'ai înțeles, copilă.

Hero

Cu-atât mai bine! Ceea
 Ce omul nu pricepe, n'aprinde-n el scântee
 Nici unui soi de patimi. Mă lasă dar cum sînt.
 Mai mare fericire nu caut pe pământ.

Preotul

Da; dar veni-va Timpul,—și Timpul schimbă
 Și inima, și gândul, și patimile... [toate:

Hero

Poate

Nu te-oi fi înțeles.

In schimb știu însă bine ce vreau și ce-am
[ales,

De s'ar putea numi

Alegere, -ntâmplarea ce m'a adus aci.

Din a copilăriei nedumirire lungă,

De-abia azi mă trezesc.

In ăst locaș, spre care ursita mă alungă,

Voi ști și eu ce-i viața, știind de ce trăesc.

Da! Aste chipuri, aste lungi șiruri de coloane,

Nu-mi par ne-nsuflețite, ca niște vechi co-

[roane

Uitate pe-un mormânt,

Și nu străine-mi sunt.

Ființa mea întregă, luându-le drept schele,

Se sprijină pe ele ;

Așa că, numai una din toate de-ar lipsi,

Eu n'ași mai viețui.

Preotul

Ia seama. Fii-nțeleaptă. Pe cel ce se gân-
[dește

Numai la sine, nimeni nu poate pune preț.

Arată micșorime de suflet ; cât trăește,

E josnic, slab, fățarnic și vrednic de dispreț.

Tu știi, iubită Hero, că neamul nostru zeii

L'au bine-cuvântat,

La unii dând vestmântul de preot, iar femeii

Imprumutându-i graiul, ca, prin ceresc miracol

Să-l schimbe în oracol

De-apururi adorat.

Pe tine, nu te-ndeamnă a vieții tale țintă,
Intru norocul țării și chiar al tău noroc,
Să cauți să recapeți mult năzuitul loc

Slăvit de-o-ntreagă gintă ?...

Te-am sfătuit, și astăzi din nou te sfătuesc
Ca, noaptea, la altare, în preoțească haină,
Să te streкори, și-acolo s'ascuți ce zice-n taină

Un glas suprafiresc.

Hero înainte de-a nașterii soarelui

M'am dus 'năuntru-n Templu, m'am așezat,
[smerită,

Pe tronul Afroditei și-n voe mi-am lăsat
Gândirea să-și ia sborul ; dar vocea mult

[dorită
N'a stăbătut văzduhul și-n van am așteptat.

Atunci, cules-am, tristă, acest mânunchi de
[flori ;

Cu tremurândă mână,

Din trandafiri ușori

Cunune împletit-am ;

Cântând împodobit-am

Intâi pe-a mea stăpână

Și-apoi pe-ai ei de còlo doi fii nemuritori.

Preotul

Și gândul tău ereà

La ce ?

Hero

La fapta mea.

Preotul

La nimeni alt ?

Hero

La nimeni.

Preotul

Nici la părinții tăi ?

Hero

Nici. Pentru ce ? când ei
Nu se gândesc la mine.

Preotul

Nu, Hero. Ai rostit
Nedreaptă-nvinuire. De când i-ai părăsit,
Lor le e dor de tine
Și plâng neconținut.

Hero

Nu vrei să crezi,—și totuși așa e. Totdeauna
Le-am fost ca o povară și-n casa lor fur-
[tuna

Prin mine izbucneă.

Tiu bine minte... Tata, mă dojeneă într'una,
Se supără de geaba,—ba chiar, în câte una
Din zilele lui negre, de ciudă, mă bătea...
Iar mama... ce să facă ? tăcea și suferea.
De frate-meu... ajunge să-ți spun că-n lumea

[toată

Nu cred să fie altul mai crud, care să poată
Să mă urasc'-ast-fel,

Cum mă urăște el.
 Fiind-că sînt o biată femeie și se știe
 Cu drept de-ntâi născut,
 Ca și când cine știe ce rău i-ași fi făcut,
 Mă ia drept jucărie.

Preotul

Ești dară mîniată

Pe el ?

ei? (pe parohia) Hero

Nu ! Nu pot fi.
 Și, dacă suferința-mi încerc s'o fac uitată,
 E ca să-i pot iubi.

Preotul

Dar dacă ar veni ?

Hero

Nu ! Nu vreau ! Să nu vie !... Să-i văd, nu
 [sînt în stare.

Preotul

Vor să te ia acasă...

Hero

Zadarnică-ncercare !

Preotul

...Ca să te logodească.

Hero

(voind să plece). — Plângând eu ți-am vorbit ;
 Iar tu glumești.

Preotul

Așa e... ce-i dreptul, am glumit.
Dar nu pleca. Ascultă: părinții tăi așteaptă. *aici*

Hero

Cum! Sunt aici ?

Preotul

De-aseară.

Hero

O ! judecată dreaptă !

~~Și te-ai ascuns de mine ?~~*Preotul*

Da, pentru că n'am vrut
Să-ți turbur pacea nopții. Ei singuri mi-au
[cerut...

Văd însă că ești tare... Ii pot lăsa să vie.
Ia uite-n partea ceea..De-abia mai pot să-l ție
Picioarele... Privește !... Stă-n loc.. respiră
[greu...

Și iar pornește...

Hero

Tata ?...

Preotul

Da, Hero, tatăl tău.
Îți face semn... Te cheamă...

Hero

Mă uit' și nu-mi cred ochii... A-mbătrânit
[astfel ?..

— Dar cine e cu el?...
Preotul *cecari* *femele*

Preotul

~~E~~ mama ta.

Hero

E Mamă O, mamă !.. (plânge)

Preotul

Și nu le ești 'nainte ?
 Plângi? Tremuri?... Ce ai, Hero?...

Hero

Nimic.. nu... mi-a trecut.
 O! Să-i privesc mă lasă!.. căci nici nu mai
 Cât timp rămas-a-n urmă-mi, de când nu
 [țin minte
 [i-am văzut.

SCENA V

Hero, Preotul, Tatăl, Muma.

Tatăl și muma (intrând)

Copila noastră!

Hero

(în brațele mumei) Mamă!

Tatăl

Pe grea și lungă cale
 De-acasă, de departe, cu dragoste-am pornit.
 Venit-am să fim martori ai fericirii tale,—

Să te vedem pe treapta la care s'au suit
Străbunii noștri preoți, și, admirând mareața
Priveliste...—Mă-înăbuș !...

trăste

Hero
Preotul

Ce ai ?... Ți-e rău?...

Tatăl

Nimic...

Sînt slab... Ce am vrut să zic?.. (dă
[cu ochii de preot])

A! Bună dimineața,
Iubite frate.

Hero

Mamă !...

Tatăl

Da. Ea e. Bagi de seamă
Ce galbenă-i, sărmana?... Zadarnic am cătat
S'o fac să stea acasă,-căci nu m'a ascultat.

Și care bun părinte
Nu s'ar simți el mândru, voios și fericit,—
Când 'și-ar vedea copiii călcând tot înainte,
Pe urmele mării ce-n vis le-a strălucit?..

Hero

Văd însă că ea tace.

Tatăl

Știu eu de ce?.. Minune!
Acasă, cât e ziua de mare, gura ei
Mereu, într'una spune.

Intreab-o, dacă vrei...
De-almintreli, bine face. Când cineva nu știe
Să-și cumpănească vorba, pe cât îmi pare mie,
Mai bine e să tacă. *Nu-i așa frate?*

Hero

(către preot) S'o lase și pe ea *sa vorbească*
O clipă...

Preotul

Frate !... Las'ol... Zici că ești ostenit.

Tatăl

O las, o las !... Vorbește !... *Tusa*

Hero

Nu vreau așa răstit,—
Ci dulce, blând, cu glasul ce-n inimă șoptește.

Mama (cu jumătate glas)

Copila mea iubită !.. (plânge)

Hero

Auzi-o !... A răspuns.

O! grai duios de mamă, în suflet m'ai pătruns,
Tatăl (văzând că muma plânge)

Iar plânge?.. Nu e vorbă, cam are ea păcate
Cu plânsul.

Preotul

(urcă și strigă pe păzitorul Templului, nevăzut)

Vin'o-ncoa !..

(Apare păzitorul, căruia Preotul îi vorbește)

*în marea așteptare
spre templul ei*

*T de mal
nu te au
auri*

cu mama!

gume mâine pe um

SCENA VI

Aceiași Păzitorul

Tatăl

Mai bine-ar fi de-ași lăa...
 (se-'ntoarce și vede pe Preot).
 Ce faci acolo, frate?

Preotul

Sbură un porumbel.
 Intr'un tufiș, afară, *în grădina asta a templului*
 Și, după obiceiuri, nu e ertat să piară
 Nici unul. *să și facă cuib aici.*
 (Păzitorului.) Du-te iute. Dă fuga după el
 Și ad'o-mi-l. *scoteți cuibul.*
 (Păzitorul pleacă, alergând)

Tatăl/depărtându-se/

Vii ?

Preotul

Unde ?
 (Tatăl arată spre Hero) Mai lasă-le !

Tatăl

Le-ajunge.

Preotul

Ci lasă-le !...

Hero

(cu mama ei) Da, mamă... Acuma, nu mai
~~în~~ *în faza scenei* [plânge ;

Mai bine, dă pe față ce simți și ce gândești.
Te-oi ascultă cu milă; căci să nu socotești
Că sînt tot uricioasă, sălbatică, mîhnită
Și tristă, ca acasă. Nu! Zeea mi-a schimbat
Și inima, și firea. De-aceea, liniștită,
Aștept să-mi spui tu-însăși tot ce ți sa'-n-
[tâmplat.

Mama

(arătând pe tată, care le spionează)
Vezi ?

Hero

Ce ?

Mama

Ne spionează.

Hero

La templu, are drept
Oricine, chiar temeea, să spue ce-o-ntristează
Și ce dureri ascunde în jalnicul ei piept.
Fiindcă te-nspăimîntă privirea lui, trec, iată,
Intre-amîndoi și nimeni nu te va mai zări.

Mama

(Trece)

—Așa! Acuma, spune-mi, încet, neturburată:
Adevărat să fie ăst gând ce-mi răsări

In minte, că, cu sila,

Ți-ai însoțit bărbatul ? că fericirea ta

Ar fi să-ți iei copila

'Napoi, ca, din mărirea ce-aici o adăsta,
S'o duci unde-o așteaptă nevoile și mila?
Adevărat e, mamă?.. Răspunde «nu». Zi «nu».

Mama

Mă știi că sînt bătrână și singură.

Hero

Dar tu

Nu-l ai pe el?... *(arată pe tata)*

N'ai casă, avere, slujitoare?

Și mai ales, n'ai sprijin pe frate-meu mai

[mare?

Nu-ți va aduce n casă o harnică mireasă?

Din astă căsnicie, nu cugeți c'o să iasă

O droaie de nepoți, *care vor purta numele bătrânului*

Și-o să-i iubești pe toți?

Mama

De el, copilă dragă...

Tatăl

(către păzitorul nevăzut) Apucă-l!..

Preotul

(tot așa)

Ține-l bine

(de fratele său) Mama

(urmând)...noi nu mai știm nimic. *(Nu mai este în viață)*

Hero

Cum!

Mama

După multe chinuri, din cari, pic cu pic,
Durerea, ca otrava, se răspânda în mine,
Și-a părăsit în fine

Casa părintească ni
Logodnica-ntristată...

Hero

Ca să se ducă unde?

Mama

In lungi călătorii,
Departe, 'n cine știe ce țară neumblată...
Pe jos s'a dus?... Pe mare? Cine-ar putea-o ști?

Hero. — *(veselă)*

Deci, a plecat?... O, mamă! Acuma, pot să-ți
spui
Cu câtă bucurie m'ași reîntoarce-acasă..

(tristă) Dar frica nu mă lasă,—

Căci, dacă el lipsește, câți sunt în locul lui!...
—Acolo, între astfel de oameni, cauți, mamă,
Să-ți duci din nou copila?...

Mama

Ascultă, Hero. Vrei
Să-ți spun ce cuget?

Hero

Spune.

Mama

Femeia își dă seama
Ce-i fericirea, numai lângă bărbatul ei.

Hero

Cui spui această? Mie?...
Și fără să roșești?

Vai, mamă! ce rușine! ce răs! ce nebunie!..

Mă mir că-mi mai vorbești.

Tu, care fugi de ochii acelu om; tu, care
Ca-n fața morței tremuri când stai'naintea

[lui;

Tu, care ești o sfântă; tu, pentru care n'are
Nici dragoste, nici milă... — tu, tocmai tu

[să-mi spui

Asemenea cuvinte?

Mama

Vai, vai! copila mea,

Copila mea cuminte,

Mi-au luat-o!.. Am pierdut-o!.. Ce face eu

[fără ea?..

Hero (depărtându-se)

Eu însă, credincioasă, către-al stăpânei mele

Altar mă îndrumez,

Să lupt prin fapte bune în contra celor rele,
Nu de porunci silită... nu! ci fiindcă crez

C'ășa e bine...

Preotul (păzitorului nevăzut)

Leagă-l!.. Strâns...

Hero (uitându-se într'acolo)

Cè e ?

Mama

Ce să fie!

Prind niște biete pasări, ce vor la cuib să vie,
Tot astfel precum smulg

Copilul de la mumă, zâmbind de bucurie,
Când văd că fericirea ne sboară ca un fulg.
Ce soartă !...

Hero

Mamă! Tremuri... *estă palidă*

Mama

Mă uit de-alungul vieții ce-am fost în alte
[vremuri!

Și ce-am ajuns acum.

Preotul *vos, în el curbul, pe cui*

către păzitor, care vine cu un porumbiel prins)
Te du cu el 'năuntru, în Templu.

(Kostasone pleacă) *Hero*

(opriind pe păzitorul, care voia să plece). Nici
[de cum!

(ia porumbelul din mâna păzitorului).

Sărmană porumbiță !... Ce ai? De ce ți-e
[teamă?..

— Ia uite! Uite, mamă,

Cum stă. Par'că se roagă de noi.

(către porumbel, mângâindu-l) *vedere bună* Te-ai speriat?*)

Preotul (către păzitor)

Ce cauți?.. N'ai plecat?..

(Păzitorul arată spre Hero: — El, către Hero:)

Atât ești de streină de noi, *mă scuțu* în cât nu știi *înca*
Niei datinele noastre?

Mama

O, zei! Cu ce greșii?..

*această felețelă stătuie, înainte în obange, corpul în
înă, și în deampă porumbel să zboare, ridicându-l
gândind căsule, și îl privește și se ocupă cu el.)*

Preotul (căt-re mamă).

Și tu, femeie slabă, de ce-ai venit aici
 Odihna să ne turburi?...când? tocmai astă-zi.

Simț-te
 Ca pasărea din cuiburi și pruncul dela piept
 Li smulgem, fără milă?... Blestemul ți-e
 [Zici *Tu te vei a
 ce vezi a
 toate vezi
 le-ai ști
 foarte b*
 [nedrept.

Tot ce se-nperechiază,
 Nu poate nici o clipă nepedepsit să șează
 Alături de-ast locaș;
 Nici păsările cuiburi în arbori să nu-și facă;
 Nici porumbița ciocul vre-odată să-și desfacă
 Cu gând să-și potolească îndemnul pătimaș;
 Nici edera pe trunchiuri de ulmi să nu
 [se suie;
 Nici crinul să nu crească alături de alt crin.
 Și toți sunt, întru toate, datori să se supue
 Voinței scrisă-n cartea ne-nvinsului destin.

Hero

(vorbind cu porumbița).

I-auzi tu cum se ceartă? Se ceartă pentru noi.

Preotul

—Aștepți s'o iei acasă?... De vrea, să te-n-
 [soțescă!

Să plece!.. Ia-o!...Du-te!.. Intoarcă-se-napoi!..

Nu va găsi-ntre noi

Nici unul, s'o oprească. *Pe lipsă are și de ea?*

Deschide-i iarăși viața de lipsă, de-njosire
 Și de dureri, pe care ai dus-o pân'acum,

Și dă-o sclavă celui ce poate-i va fi mire,
 În loc s'o lași să calce pe-al nemurirei drum,
 Ca, după vreme lungă,
 Aflând ce căuta,

Din neamul nostru numai ea singură s'ajungă

du o! Tu Să zică: sint ceva. *dar, dacă vrei, de la*

Urmează-i,
și amă pământ.
 Hero (cătrec porumbiel)

Acuma, păsărico, te las. Sint nevoită
 Să le vorbesc.

(cătrec păzitor) Dă-i drumu. Dă-i plină libertate
 Să sboare, — libertatea, așa cum e dorită
 De-o pasăre. — Dă-i drumul !...

(Păzitorul ia porumbielul și ese).

SCENA VII

Aceiași, fără Păzitor

Hero (cătrec Preot)

măchide! Nu certa pe mama! ~~Faci rău e'o-nvinuești~~

Pe ea. Nu e de vină. De-ai ști cât mă iubește,

I-ai da dreptate. *nu fi supărată, măchide! Nu e vină*

— Mamă!.. Fiind-că știu că ești

Tot tristă și că traiul de-acas'te chinuește,

Rămâi cu mine. Mândră, cu inima voioasă,

Urmează-mă la Templu, să vezi a mea isbîndă,

Azi, cu popor și sgomot, iar mâine, la altar,

Supusă, credincioasă,

Și vrednică, și blândă

În toate.—Spune-mi dar,

Vrei să rămâi? Primește,

Căci altfel te iau eu

Cu sila. Brațul meu
Și-o stâncă o urnește.

—Vrei?... Tace... Ba zâmbește.

(incet, către Preot) Făi semnul... *sunătoare!*

(către mamă)—Vremea trece.

Serbarea e aproape să-nceapă. Să plecăm.

(umblând așa, în cât să-și arate vestmântul)
Vr'un alt vestmânt mai este pe-al meu să-l

[poată-ntrece ?

Cu flori, cu pietre scumpe, cu aur...— Dar

[ce stăm ?

Grăbește-te... *(Es amândouă)*

SCENA VIII

Preotul, Tatăl, apoi, Naukleros, Leandro și Păzitorul Templului

Tatăl

(către Preot) Vin' frate!... mai repede!...

Preotul

Repede? De ce?

O hotărâre cere răgaz de cugetare.

De nu se simte-n stare *Heu*

Să stea cu noi,—să plece. Au liberă nu e?

Tatăl

—Gândește-te...

Preotul

(făcând un semn păzitorului nevăzut)

Să-nceapă serbarea!...

Naukleros

(nevăzut) Nu te-ascunde !...
Pe-aici ! Pe-aici, Leandre !..

Preotul

—Ce este ?

Păzitorul

(apărând) Doui străini,
Ne mai voind s'aștepte, încearcă a pătrunde
De-a dreptul, prin tufișuri și printre măracini.
Sunt tot aceia cari au fost, azi-dimineață,
La poarta cu zăbrele... *Ușile înapoi?*
(uitându-se după ei) Văd că se duc în jos...
Aducător de daruri, de flori și de verdeață,
Poporu-n nerăbdare așteaptă sgomotos.

Preotul (cătrecătre păzitor)

Dă fuga și le spune să vie înapoi,
Aici, la Templu. *(Păzitorul ese)*
*(cătrecătre slujitori, cari, la porunca „să-n-
ceapă serbarea,, apăruseră)*

Voi,

Deschideți poarta mare de jos, din spre cetate.
Lăsați să intre gloata.

Păzitorul

(nevăzut) N'auzi că nu se poate ?

Naukleros

(tot nevăzut) Ascultă-mă ce zic.

Preotul

(cătrecătre slujitorii, cari au deschis poarta)

La slujbă !... (căt-re tată) *In frate vino!* Vin'o frate !... (Ese cu tatăl).

SCENA IX

Păzitorul, Naukleros, Leandru; apoi, Yanthe.

Păzitorul

(intrând) N'ați auzit ~~nimic~~? *Aicea clam ar... te voad, mdrăsis...*

Naukleros

(apărând, eu Leandru) *Na peste tine, cipe lainge tine. Sata ma aricea* Nimic. Străini noi suntem. Venit-am la

[serbare,

Ca să privim. *Vino Leandre! (Leandru intră)*

Păzitorul

Și-ai voștri, așa v'au învățat
Să vă purtați cu lumea?

Naukleros

(in vreme ce intră popor) Bachip, buna purtare
O știm... și mai știm încă un lucru minunat.
Știm zicători și glume; de pildă: omul prost,
Cât s'ar trudì, degeaba; tot prost îmbătrânește.

Si modelul vine de la mand ucasa.
Păzitorul

Ce vrei să zici?

Naukleros

Pierzi vremea la vorbă fără rost,
In loc să vezi că-n Templu poporul năvălește.

Păzitorul

(căt-re popor) *care vine din stanga pe langa*

rapoi!
 Incet!... Nu dați năvală!... Puneți-vă îndată
 Pe două rânduri... Aide!... *(îi așează)*

Naukleros

(către Leandru, care-l trage de haină)

Ce vrei?... Să plec?... Nu plec!...
 Tu, nu știi că-ndrăznețul nu pierde niciodată?
 Vreau vremea să-mi petrec

Aici, în locul ăsta...

(Pune piciorul pe treptele statuii lui Hymeneu)

...Și capul mi-l voi pune,
 De va-ndrăsnî vre unul să mă gonească. Stai
 Și uită-te la Templu. Gândești că-i o minune,
 Văzându-l cum privește spre-nvecinatul plai.
 La mijloc, pentru jertfe, vor ridică altare
 Și nori de fum de-a dreptul la cer se vor urcă.
 Dar ce faci?... Ce-ai, Leandre?... Haina în-
 [tristare
 Și-aici te urmărește?... Mai uită!... Nu mai sta
 Pe gânduri!...

(Poporul s'a așezat în stânga, până aproape de locul în care sunt Naukleros și Leandru. Doui din gloată, îmbulzindu-se, dau peste Naukleros).

Hei! Prieteni!... Ce vă-mbulziți așa?
(lui Leandru :)

Auzi? Dacă diseară n'ăi ști să-mi povestești
 Tot ce-are săse-n tâmpile acuma, la serbare,
 Și dacă, stând la masă, n'ăi beà cu fie-care,
 Să știi că tu cu mine prieten nu mai ești.

(apare Yanthe și o altă slujitoare)

Vezi colo două fete?. Le vezi?... Se uită-ntr'una

Când întâmplarea vine
 Și, pe neașteptate, sădește-n pieptul său
 Al patimilor rău.
 Cele mai 'nalte lucruri și cele mai frumoase
 Ivindu-ni-se altfel decât ne-nchipuiam,
 Ne mișcă, ne-nspăimântă... De-aceea fur-
 [tunoase
 Mi-s mărire gândirei, pe-al căror larg plu-
 [team.
 A nopții pace însă, însenindu-mi mintea,
 În faptul zilei, mâine, când te vei deșteptă,
 Mă vei găsi supusă, rugându-mă-naintea
 Altarului, din care vei bine-cuvânta.

Preotul

De-i drept ce spui, atuncea norocul e cu tine.
 Deplină fericire așteaptă viața ta,—
 Și-ntocmai cum drumețul, ce țintă ochii ține
 Spre cer, întrezărește ici-colo câte-o stea,
 Tot astfel...

Hero

(*întrerupându-l*)

Fii pe pace !

Când glasul datoriei va zice „fă“, voi face.

Preotul

Ia însă bine seama ce-ți spun : să te ferești
 De-ntâiul pas ce-ai face pe căile lumesti.
 Acel care se-aruncă în lupta vieții, poate
 Să-nlăture cu spada primejdiile toate.
 Cu cât e bătălia mai crâncenă, cu atât
 Se va fâli că moartea tot nu l'a doborât.
 Pe câtă vreme-acela a cărui năzuință

Va fi-ndreptată numai spre cele sufletești,
 Să stea retras, de-bparte, căci nu e biruință
 Pe care s'o plătești
 Mai scump. Rănit se-ntoarce rășboinicul a-
 [casă,
 Și veșnică, neștearsă, e urma ranei lui,
 Și-n ore de-ntristare... cuvinte n'am să-ți spui
 Ce amintiri urâte pe cugetu-i apasă !..
 Șerpuitorul fluviu, ce mari corăbii duce
 Și udă-ntregi câmpii,
 Că-i turbure, că urlă, ori-cum în fine-ar fi,
 Foloase tot aduce,
 Isvorul însă-n care se oglindește luna,
 De care călătorul se-apropie setos,
 Și cu-ale cărui ape stropești în totdeauna
 Altarul luminos,
 Acela să stea rece și limpede să fie
 În mersu-i unda sa ;
 Destul să caz'-o frunză pe fața-i străvezie,
 Și se va turbura.
 — Te las. Dormi liniștită. De sprijin și povețe
 Când ai nevoie, vin'o la mine și-ți voi da.
 Iți țiu și loc de tată, stând gata să te-nvețe,—
 Și loc de bun prieten, ce te va apăra,
 Vărsându-și pentru tine
 Chiar sângele, ori-unde prilej se va ivi,
 Ori-când și cu ori-cine
 Te va nedreptăți,
 Sau nu te va cinsti.
 -- Acuma, noapte bună. (Ese)

SCENA II

Hero

Hero

Priceperea, zadarnic pieziș vrei să-mi înșeli !
 În mîntea ta se-adună
 Ciudate bănueli.

— Cei doi străini de astă-zi văd că-l ne-
 [liniștesc...

Ei da ! mărturisesc.

De n'ar fi jurămîntul de astă-zi, cine știe
 Ce s'ar putea-ntâmpla !...

Dar, mai presus de toate, e sfînta-mi datorie.
 Ea mă va apăra !...

— S'a dus ! O fi departe... Și poate nici-odată.
 Nu-l voi mai întîlni...

Să-l uit ? — Da ! Uită-l Hero ! Rămăi ne-
 [vinovată.

— Voința, glas din ceruri, ți-se va-ndeplini.
(Își scoate mantia de pe umeri și o pune jos)

Acòlo fie-ți locul !... În firele de aur,
 Cu cari ești cusută, se-ascunde un tezaur,
 Se-ascunde-ntreaga-mi viață, de când copilării.
 Ca nepătrunsă taină păstrează tot ce știi.

— Să dorm ?... Să dorm nu pot.

*(Ia lampa și, ridicînd'o d'asupra capului,
 se uită împrejur).*

Ce larg !... Ce gol e-n-juru-mi ! În turnu-
 [acesta, oare

Câți ani mai număra-voi, visînd, ca'ntr'o-
 [nchisoare

Și singură de tot ?

(Lasă lampa lângă fereastră și se reazămă)
 Vai !... Singură !.. — Ce noapte ! Ce noapte
 [liniștită !

Sub stâncă Helespontul de-abia l'aud șoptind.
 In colo, nici un șgomot. Privirea-mi rătăcită
 Nici o lumină 'n zare nu vede licărind.

(Apropie lampa de gratiile ferestrei)

Prin negură, spre mare, trimete a ta rază.
 Ca stea de mângăere, apari la orizont.

In tine, călătorul aproape mort, să vază
 Scăparea ce-l așteaptă pe-un țărm de He-
 [lespont.

—Nu ! nu se poate ! Vin' o, prietenă iubită,
 Și dormi la locul tău.

Nu bine fac, ci rău ;

Iar fapta mea, aflată, n'ar sta nepedepsită.
(Ia lampa de pe masă)

Precum cu respirarea mea slabă de femee
 Sînt gata să te sting,

Tot ăst-fel să se stingă și ultima scântee
 A relelor din lupta, în care vreau să-nving.
(Pune lampa pe masă)

Cum ! Până-n vremea asta să nu fiu eu culcată ?
 E pentru-ntâia dată.

(Iși scoate podoabele din păr, cântând încet)

Leda-n nori

Când plutește

Netezește

Fulgi ușori.

Iar cântecul acesta!.. Că-ncearcă să-mi rămâe
 In, minte, e zadarnic. Pe cei ce singuri sunt,

Nici lebede, nici vulturi nu pot să-i mai
mângâie;
Singurătatea n'are tovarăș pe pământ.

(*Stă lângă masă și vede lira*)

A! Lira!... Nici odată eu n'am cântat pe ea.
Un cântec însă numai din strunele-i de-ași
[scoate,

A mele gânduri poate

Că s'ar împrăști.

Căci ele tot la tine, la tine sboară-ntr'una,
Frumosule străin.

Depart ești; dar, dacă ai auzi vre-una,
Vre una cel puțin

Din ale mele vorbe, în semn de neuitare,
Ți-ași zice „noapte bună“.

Leandru

(*apărând la fereastră*) Da, noapte bună.

SCENA III

Hero, Leandru

Hero

(*tresărind*) Ce?...

Ce-i asta?... Tu ești, Ècho?... Da!.. Glasu-ți
[dulce e.

— O! salutare, Nymfă!

Leandru

O, Nymfă! salutare!

Hero

Nu, nu!.. Mă-nșel! Nu-i Ècho!.. O umbră
[se zărește..

E un bărbat... se urcă... de grătii stă ținut...
 Incearcă înăuntru să sară... (*tare*) Te oprește,
 De nu vrei printr'un strigăt al meu să fii
 [pierdut!...

Leandru

O clipă, numai una, dă-mi voe lângă tine
 Să stau să m'odihnesc, —
 Căci zidul drept de piatră picioru-abia mi-l
 Și-n valurile mării o să mă prăbușesc.
 (*Intră înăuntru*)

Hero

Nu te mișcă!.. Și spune-mi ce cauți? Ce
 te-aduce?..

Leandru

Lumina ce-aici, sus,
 Văzută-am că străluce,—
 Acea m'a adus.

Hero

Dar cine ți-a-ntins mâna și scara ți-a ținut-o?
 Cine e-acela?

Leandru

Nimeni,

Hero

Cum!

Leandru

Scara mi-am făcut-●

Din crăpături de pietre și àst-fel m'am urcat.

Hero

Dac'ai fi lunecat ?

Leandru

Mai bine-ar fi de mine.

Hero

Dar dacă cine-va
Te urmărește ?

Leandru

Cine

M'ar fi putut vedeà ?

Hero

Cum cine ? Păzitorii ce noaptea fac de strajă.
—N'ai zis că pleci acasă ? Nu mi-ai făgăduit ?

Leandru

Am fost ; dar, fără voe, a gândurilor vrajă
Atât m'a chinuit,
C'a trebuit chiar marea s'o trec innot la tine.

Hero

Innot ?

Leandru

Da

Hero

De la țărml cel'lalt?... Doi buni vâslași
Cu luntrea, și tot poate n'ar trece-o.

Leandru

Când te lași
 In voia morței, moartea tocmai atunci nu vine.
 Și, chiar de-ași fi pierit
 In valurile mării, ce m'ar fi înghițit
 Ca-n fundu-i să mă-ngroape, —
 Ași fi murit ferice, știindu-mă aproape
 De tine. (*Se apropie de ea*)

Hero

Ud ți-e părul... Vestmântul ți-e jilav..
 Și tremuri...

Leandru

Tremur ; însă
 Nu sunt fiori de gheață, și fața nu mi-e plânsă
 De frig, — ci de-o văpae nebună...

Hero

Ești bolnav ?

Leandru

O, da ! Sint !... (*vrea să se arunce la picioarele ei*)

Hero

Fii cu minte ! Stai de te odihnește,
 Căci trebuie să pleci
 Indată. (*Leandru stă*)

Așa dară, văzând cum licărește
 Lumina de la grății, te-ai hotărât să treci
 Innot adnâca mare ?

Leandru

Da.

Hero

Bine. Altă dată,
Nu va mai stă aprinsă.

Leandru

O, nu ! Să nu mi-o ie !
Alungă-mă !. Ori cere-mi să plec și nici odată
Să nu mai viu ! Cu mâna-ți omoară-mă, de
[vrei..

Dar nu-mi lua mângâerea ascunsă-n raza ei !
— Când adineaori, singur, sdrobot de oboseală,
Coliba mi-am lăsat ;

Când marea, răcorită de-a nopții umezeală,
Mi s'a părut că-i una cu cerul înstelat ;
Când am văzut cât spațiu de tine mă desparte
Și când, de doru-ți, groapa 'nainte-mi am
[zărit, —

Ca ultimă speranță, pe cel-l'alt țarm, departe,
O stea a răsărit !...

Eră lumina-aceasta, din turnul tău. Ferice,
Cu inima bătând,

M'am aruncat în mare, venit-am pân'ace,
Călăuzit de steaua frumosului meu gând,—
Și iată-mă !.. Acuma, ți-o spun încă odată,
Alungă-mă, de crezi

Că-i bine ! Poruncește-mi să plec și nici odată
Să nu mă mai revezi !...

Dar nu-mi răpi speranța ! Nu-mi nimici divina
Putere-a mângâierii ! Lumina ! Dă-mi lumina !
(Plânge)

Hero

Prietene ! Nu plânge și nu mă socoti

Prea aspră. Văd cât suferi,—dar nu te pot iubi.
De-ai fi venit aseară, ași fi putut să-ți fiu
Soție. Astă-zi însă.. ți-am spus... e prea târziu.
De-aceea, du-te!.. Du-te!.. și pentru totdeauna.

Leandru

In datinele voastre, nu s'a păstrat nici una
Mai darnică, prin care
Să dobândești ertare ?

Hero

Nu. Ba răsăritenii sunt și mai cruzi. Acòlo,
Când marea preteasă din templu lui Apollo
Iubește pe vr'un tânăr și-ncearcă a-l privi,—
Poporul o ucide chiar în aceeași zi.
La noi, acelor cari cu vr'un păcat se-aleg,
Le cruță viața; însă din țară-s isgonite
Și sunt disprețuite
Și ele, și părinții, și neamul lor întreg.
Nu cred să vrei ca Hero să fie pedepsită
A suferi rușinea.

Leandru

(*negativ*) O !... — Așa dar, să plec ?

Hero

Da. Inșă nu pe-acolo... (*arată fereastra*)
căci calea e-ndoită
Și-ți poate fi fatală primejdia de-nnec.
Deschide ușă-aceea...

(*ușa pe care eșise Preotul*)

...treci printr'o sală lungă,

Coboară patru trepte, strecoară-te pe lângă
Un zid și eși din curte...

(*Tresărind, pe când Leandru innainta încet*)

Sst!... Stai!... Nu te mișcă!...

Am auzit ceva...

Ascultă!.. Păzitorii!.. Se-apròpie!.. Vai mie!..
Cum să-i opresc să intre și ce să le răspund?

Leandru

Nu-i nici un loc p'aicea, în care să m-ascund?

(*vede ușa cu perdeaua*)

A! colo! Innăuntru... (*se duce 'ntr'acolo*)

Hero

Nu! Nu acolo!.. Ție

Nu ți-e ertat a trece pe pragu-odăiei mele.

Find-că ai cutezat

Să vii, plătește-ți fapta cu prețul vieții tele.

—Și totuși... (*a parte*) n'am putere!.. n'am!..

— S'au apropiat!

Leandru

(*ascultând*)

Sunt doi,

Hero

(*hotărâtă*) Ce-o fi să fie!

(*lui Leandru*) Ia repede lumina

Și intră de te-ascunde... Odaia dă-n grădina
De lângă templu... Cată de nu te depărtă
Prea mult de ușă... Iute!.. Auzi-i!.. Nu mai sta!

Leandru

Dar tu ?

Hero

Sst ! Taci și du-te !..

Mai iute-ți zic ! Mai iute !

(*Leandru ia lampa și ese pe ușa cu perdea.*
Scena rămâne în întuneric)

Zei mari, atotputernici și milostivi cu noi,—
Imi pun nădejdea-n voi !

(*Se așează cu capul pe brațe, lângă masă*)

SCENA IV

Hero, Păzitorul, Yanthe

Păzitorul (afară, la ușă)

Cine vorbește-acolo ? (*Tăcere*)

Yanthe

(*tot la ușă, după o pauză*).

Ți-am spus că ți-se pare.

Nu vezi că e-ntuneric ?

Păzitorul

(*deschide, intră și se uită*). — Eră lumină.

Yanthe

Când ?

Păzitorul

Când am intrat în sală.

Yanthe

Nu cred.

Păzitorul

Ași fi în stare

Să jur.

Yanthe

Ași !...

Păzitorul

Las' pe mine ! (*începe să închidă ușa*)

Yanthe

Ce ?

Păzitorul

Știu eu ce-am de gând.

(*se depărtează amândoi*)

SCENA V

Hero și Leandru

Vai, Hero ! Ce necinste ! Ce chin ! Și ce
[rușine !.

(*Leandru apărând în prag, fără lampă*)
Ești singură ?... Răspunde !.. N'auzi ?... S'au
[depărtat ?.

(*O caută, se apropie și-i pune mâna pe umăr*).

Hero (tresărind)

Tu ești ?... Unde-i lumina ?...

Leandru

Vrei s'o aduc ?

Hero

Da.

-Leandru

Bine.

(se duce să aducă lapa)

Hero (singură)

Blestemele să cadă pe capu-mi vinovat!...

Leandru (întorcându-se cu lampa)

Iat'-am adus-o!

Hero

Pune-o pe masă... mai în față...

Leandru (după ce a pus lampa)

Acum, drept mulțumire, la zei să ne ru-
[găm.

Hero (ridicându-se)

Să ne rugăm ai zis?

Să ne rugăm?... De ce?...

Că te-a scăpat cu viață?

Aceasta-i fericirea ce-atât de scumpă ți-e?
Om crud și fără de lege!... Ce vrei? Cin'-
[te-a trimis?

De ce-ai venit, atâtea grozave lovituri
S'arunci numai asupra-mi și liniștea să-mi
[furi,

Inveninându-mi pieptul? De ce nu te-a-necat
Ne-nduplecata mare în lacomele-i valuri?

De ce n'ai lunecat

Suindu-te pe ziduri, să te zdrobești de
[maluri?

—O! Infiorătoare priveliște!

Leandru

Ce ai?

Ce te-ai oprit?... Urmează.

Hero

Nu! Nu, Leandre!... Stai!..

Oprește-te!... Nu crede

Ce-am zis?... Am fost nebună... Gândirea

(mea-ntrevede

A neființei noapte... Voiam să mori, și-acum

'Mi-e frică... Nu te-ntoarce înapoi pe-acelaș

[drum!..

—Grozavă preschimbare! Ce lucru, ce mi-

[nune,

Ce forță e aceea, ce ca o ceață pune

Pe-ntreaga noastră fire și chiar unui străin

Puțin câte puțin

Ne face-a ne supune?

Când au venit în templu, trei pași în locu-

[acel

Ne despărțeau,—și totuși, în treacăt m'au

[aflat,

Și m'a văzut îndată, și eu am tremurat...

Nu însă pentru mine... nu, nu! ci pentru el.

Leandru

Să cred?... (*se apropie*)

Hero

Fugi! Nu m'atinge! Nu-ți înțeleg vorbirea,

Dar simt că e oprit,

Că nu e bine-aceea ce schimbă astfel firea,

Stingându-ne lumina ce ni s'a dăruit

De zei, ca să ne poarte, senini și-ncreză-

[tori,—

Cum un lucefăr poartă pierduții călători.

Heandru

Zici tu că nu e bine ? că nu e bine-aceea
 Ce-aprinde-n cei-lalți oameni fiorii și scân-
 [teea
 Unei porniri, pe care toți cei cari-o slăvesc
 Iubire o numesc ?... (*ingenunchiază*)

Hero

Văd... Văd, sărmane-amice,
 C'a mers și pân' la tine acest cuvânt, că-l
 [știi,

Că nu te poți opri
 De-a-l spune, că rostindu-l, te socotești ferice.
 (*mângâindu-i fruntea*)

De-aceea treci tu marea,
 Primejduindu-ți viața ?... De-aceea... A !...

Leandru

Ce ai ?

Hero

Mi-e teamă !... Ori-ce sgomot îmi taie res-
 [pirarea.

Cum tremur !...

Leandru

(*apropiindu-se*) Hero, Hero ! (*vrea s'o ia în
 brațe*)

Hero

Nu ! nu m'atinge !...

Leandru (trist)

Vai !..

Hero

Ridică-te și pleacă, să nu te prindă.

Leandru

Iată....

Mă duc... ți-ascult porunca?—Dar spune-mi:
[să mai viu ?

Hero

(negativ) Tu ?

Leandru

Nici odată ?... Hero !.. Vrei ca nebun să fiu?..
Să mor vrei ?.. Știi ce-nseamnă cuvântul
[«nici odată» ?

De și oprit de tine, în voia întâmplărei,
In fie-care seară, voi trece largul mării,
Și, dacă scris îmi este în valuri a pieri,—
Prin cine, de la cine de moartea mea vei
[ști ?

Hero

Trimete vr'un prieten.

Leandru

Când dorul mă sfășie,

Pe cine să trimet.

De cât pe mine însumi ?

Hero

Atunci... Ei bine, fie !

Leandru

O, Hero !...

Hero

(pe șoptite)

Mai încet !

—Da, vin'o ! Vin'o !.. Vin'o !... Dar nu aici.
 [In valea
 De la apus de Sestos, o limbă de pământ
 Se prelungește-n mare. Acolo ține-mi calea
 Și, dintre flori, în treacăt, s'aud al tău cuvînt.

Leandru

Dar să nu-mi iei lumina. Ca o frumoasă stea,
 Cărarea să-mi arate spre fericirea mea.
 —Când să mai viu ?

Hero

In ziua serbărei viitoare.

Leandru

Răutăcioso !.. Spune-mi ! Când ?... Când?

Hero

Când vei vedea

Intâia lună plină.

Leandru

Cum ! Adevăr spui oare ?
 S'aștept eu zece zile !.. Dar cum ași aștepta!
 Chiar nepierind în valuri, slăbita mea pu-
 [tere

Tot nu mi-ar folosi,—

Căci ași muri de grijă, de frică și durere.
 Zi : mâine ! Zi : poimâine ! Nu mă mai
 [chinui !..

Hero

Atuncea... mâine.

Leandru

Mâine ? O, dulce fericire !

Hero

De-ăi trece marea noaptea, înot, cum ai
(venit,

Păstrează-mi ochii, ochii cu blânda lor
(privire,

Păstrează-mi gura, gura din care-am auzit
Cel mai duios cuvânt, —

Păstrează-mi-o și fruntea, — căci toate-ale
(mele sunt.

Auzi ? Făgăduiește-mi...

(*se dă înapoi*) Nu ! Nu ! Pleacă-ndărăt,
Acasă !

(*ia lampa*)

Iau lumina, cărarea să-i arăt.

(*trece spre fereastră*)

Leandru

(*urmărind-o cu ochii*)

Divină arătare !

Hero

Nu vii ? Vin' după mine.

Leandru

Așa mă lași să plec ?

Hero

Cum ?

Leandru

Fără chezașie ? Fără nimic în fine,
Cu care-n așteptare urâtul să-mi petrec ?

Hero

Nu te-nțeleg.

Leandru

Nici mâna ?... Cei-l'alți,— eu i-am văzut—
A lor aprinse buze prelung și le lipesc

Și astfel își șoptesc

Fermecătoarea taină, pe care nu voesc

S'o dea-n vileag ecoul văzduhului limbut.

—Vin' !... Gura-mi, fie-mi gură ; a ta, ure-
[che-ți fie..

Apropi-o dar mie

Și-ngăduie ca ea

S'asculte șoapta mea.

Hero

Nu ! Asta nici odată !...

Leandru

Ce fel !... Fără-ndurare,
Când eu mi-ași da și viața ?... Eu tot, și tu
(nimic ?

Cu inima tot tristă de voi pleca, prezic
Că nu voi mai ajunge la cel-l'alt țărâm de
(mare.

Hero

Fugi ! Nu păcătui !...

Leandru

Dă-mi voe.

Hero

Dac'ași ști

Că pleci...

Leandru

Plec... plec îndată.

Hero

Dar să nu-mi ceri apoi
Să-ți mai ating odată obrazii amândoi.

Leandru

Nu.

Hero

Să te mulțumești
Și să m'ascuți.

Leandru

Firește. Tot te mai îndoiești ?
Tot pregeți ?...

Hero

Ba nu... însă....

Leandru

Ce ?

Hero

Măinile la spate...
Ca un robit iubirei... ca robul meu... Se
[poate ?...

(Leandru se supune)

Așa !...

(ia lampa și-o pune jos)

Tu stai acasă.

Leandru

De ce ?

Hero

Să nu ne vadă.

Leandru

(așteptând-o s'așeze lampa) Aștept.

Hero

Da, da! Indată..

Nerăbdător mai ești!

(*Pauză. Vine în fața lui*)

Ei, ce e? ce voești?...

O sărutare?...

(*il sărută repede*)

Iată!...

Și-acuma, fugi!... Te du!...

Leandru (în extaz)

Mai stai!

Hero

Nu!...

Leandru

Hero!

Hero

Nu!..

(*ese, alergînd, pe ușa odăiei de culcare*)

ACTUL IV

Pe țărmul mării.—In stânga, turnul în care locuiește Hero, având o fereastră care dă spre mare și o ușe îngustă cu câte-va trepte. Lângă turn, tufișuri.—In dreapta, arbori.—O bancă de piatră în mijloc.

SCENA I.

Păzitorul și Hero

Păzitorul

(nevăzut)

Ce faceți ?.. Nu pe-acòlo !... Veniți încoa !..

Hero

(apărînd singură)

S'a dus !..

In pază aibă-l zeei !.. Părea că fiecare

In minte 'și-ar fi pus

Să-l ție pân' la ziuă, aici, fără scăpare.

Ascunsu-l'am,—și-n vreme ce paznicii, ca

(fiare,

Umblau să-i dea de urmă, el, din ascun-

[zătoare

S'a strecurat... și-acum

In mare-și taie drum.

(Intră Păzitorul, purtând un corn legat de gât cu o sfoară și o sulită pe umăr)

Păzitorul

Cum nu-l văzuși ?

Hero

Pe cine ?

Păzitorul

Pe omu-acela, care
S'a aruncat în mare.

Hero

Când ? Unde ?

Păzitorul

Chiar acuma.... pe țarm.... la câți-va pași
De tine, când încoace, spre turn, te depăr-
(tași.

Hero

La câți-va pași de mine ?
Și să nu-l văd ?... Cum crezi ?...

Păzitorul

Ba l'ai văzut prea bine
Și «trebuia» să-l vezi.

Hero

Și „trebuia“ ? De unde ! Mă iei, pe cât se
[pare

Drept paznic.

Păzitorul

Paznic, nu ;

Cu toate că și tu

Vegheat-ai astă noapte, și paznic e ori-care
Veghează.

Hero

Prea știi multe !

Paznicul

Da ! Și ce știi, știi bine.

SCENA II

Aceși, Preotul

Preotul

Ce este ? V'ați certat ?...

Hero

Nu prea e-ntreg la minte. Se ține după mine
Și nu-i mai tace gura.

Păzitorul

(*preotului*) Nu știi ce s'a întâmplat.

Hero

Eu, nu mai stau. Plec.

Preotul

Unde ?

Hero

În turn să dorm. (*Intră în turn*)

SCENA III

Preotul, Păzitorul

Păzitorul

Firește !...

Azi noapte n'a-nchis ochii și-acum se odih-
[nește.

Preotul

Dar ce ? Ce-a fost aici ?

Păzitorul

(către turn) Așa ?... Prea bine !... Zici
Că sînt nebun ?...

Preotul

Ce este ?

Păzitorul

(urmând) A soartei părtinire
Na vrut să fiu ca tine urmaș din falnic neam.
Ce ! Tu gîndești că mintea rămîne moștenire
Din tată-n fiu, ca banii ?... Te-nșeli !.. *(infi-
ge sulita în pământ)*.

Preotul

Pe când veneam...

Păzitorul

(urmând)

Da, Da ! Sînt mai cu minte ca tine.

Preotul

Dacă-ți place

Să stai de vorbă singur, vorbește ! N'am
[ce-ți face. *(se depărtează)*

Păzitorul

Stăpâne !.. Adineaori, un om s'a aruncat
în valuri.

Preotul

Ei !

Păzitorul

Și Hero erea-n apropiere.

Preotul

Chiar de m'ași fi aflat
In locul ei, tot poate n'ași fi avut putere
Spre a-l împiedeca.

Păzitorul

In turn, mai toată noaptea, a ars lumină.

Preotul

Da ?
Rău. Inșă preotcasa nu e deprinsă încă
Cu-a noastre obiceiuri. Aibi grijă așa dar
Și-atrage-i luarea-aminte.

Păzitorul

Stăpâne, în zadar
M'ași încercă.

Preotul

Cum asta ?

Păzitorul

In turnul de pe stâncă,
Fiind de strajă-as'noapte,
Am auzit...

Preotul

Ce ?

Păzitorul

Soapte.

Simțeam împrejurimea întreagă renăscând ;
Un freamăt printre frunze trecea, din când
(în când ;
Văzduhul, ca prin farmec, părea că imnuri
Pământul răsună ; (cântă ;

Infuriata mare, luându-se la trântă
 Cu stâncile semețe, de țărături se izbea ;
 Și stelele, cusute pe-a negurilor haină,

Ca ochii scânteiau,—

Iar noaptea deșteptată părea o neagră taină,
 În care, pe ghicite, privirile-mi citeau.

În nu știu câte rânduri,

Spre turn m'am dus, ascuns,

Crezând c'a mele gânduri

La țintă 'și-au ajuns.

Am străbătut grădina, —

M'am coborât la templu,— pe țărături am
(pândit..

Zadarnică nădejde ! căci n'am descoperit
 Nimic, de cât lumina.

La locul însă-n care stânci negre țărături
(ncarcă,

Intrezărit-am par'că

O umbră de bărbat

Ce-n turn s'a furișat.

L'am urmărit de-aproape, crezând să-mi
(cadă-n mână,—

Dar n'am putut să prind

De cât al nopței freamăt ce cântecu-și îngână
 Și marea vâjâind.

Preotul

Știi bine ? Nu-i părere ?

Păzitorul

Eu însumi ași dori-o.

Dar pentru ce lumina a ars până la zio ?

Și pentru ce, as'noapte, pe lângă turn trecând,

Găsit-am pe Yanthe afară, așteptând ?

Preotul

Pe cât aud, enigma e deslegată. Cheamă
Indată pe Yanthe și'treab'o. Cred că știi
Câte copilării
A mai făcut.

Păzitorul

Așa e. Nedându-mi bine seamă
De adevăr, amarnic am dojenit-o. Inșă
Ce căuta lumina din turn, dacă mă-nșel ?
Ce căuta bărbatul, cu fața-n mâini ascunsă,
Care-a sărit în mare, fiind Hero lângă el ?..

Preotul

De vrei temei să punem pe-a ta învinuire,
Ne trebuie dovadă. Altmintreli, tot ce spui
N'ar fi de cât bârfire,
Menită să se-abată pe capul tău.

Păzitorul

Văzui

Și văd și-acum că sluga, ori-câtă judecată
Ar arăta, tot slugă rămâne.

Preotul

Taci odată !

Și cheamă pe Yanthe.

Păzitorul

Vreau să...

Preotul

N'ascult nimic.

Păzitorul

Ce rost avea lumina aceea ?

Preotul

Taci, îți zic !

Păzitorul

Și tânărul acela, care-a sărit în mare,
Pornind înot, de-a dreptul, spre Abydòs...

Preotul

Ce-ai zis ?

Spre Abydòs ?

Păzitorul

Da.

Preotul

Du-te, din partea mea trimis,
Și cheamă pe Yanthe.

Păzitorul

Indată. (*vrea să plece*)

Preotul

(*a parte*) Ce-ntâmplare !...
(*tare*) Stai !... Intră și la Hero, pe scara de
(din dos,—
Să-i dai acest papyrus, venit cu vești de—
(acasă...)

(*Scoate din sân un papyrus, vrea să-l dea
și-și ia seama!*)

Ori, nu ! Mai bine, lasă...

Zi-i numai slujitoarei să vie !... (*Păzitorul ese!*)

SCENA VII

Preotul

Abydòs ?...

De ce, la numele-ăsta, tresar ? Oare să fie ?...
Da, da ! Pe cât ții minte, din Abydòs erau
Străinii ce deună-zi...—Ei, și ?.. Ce nebunie !.
Se poate ? Nici nu vreau

Să mă gândesc.!... — Și totuși... păcatele-s
(păcate...)

Adesea, tinerețea greșește, — mai ales

Când înnainte-i es

Amăgitoare patimi și fapte neertate.

— Dar cei-lalți? Dacă... dacă au vrut să
(făptuească

Vr'un rău, sperând că Hero nici n'o să bă-
(nuească

Primejdia, și astfel căzând în cursă, ea

Să sufere pedeapsa ce lor li se cădeà?

— Nu! Asta nu se poate!

Adâncul conștiinței, reamintindu-mi toate

Greșelile, mă-nvață prevăzător să fiu

Și să descoper răul, cât timp nu-i prea târziu.

SCENA V

Preotul, Păzitorul ; apoi Yanthe

Preotul

(Zărind pe păzitor)

Ei ?...

Păzitorul

Hero se-odihnește. Te roagă dar a-i da....

Preotul

(*intrerupându-l*)

Du-te-nnapoi și-i spune să vie-n fața mea...

Păzitorul

Yanthe ?

Preotul

Da ; Yanthe.

Păzitorul

Am înțeles (*ese*)

Preotul

Chiar dacă

E liniștită, blândă, și firea-i nu se-mpacă
Cu nici un gând fățarnic,—eu tot nu pun temeii
Pe gândurile ei.

Mai rea e nebunia, când pradă e femeea
Cuminte, care are încredere în ea,—
De-o mie de ori poate mai rea, decât aceea
Sădită-ntr'o femeie, ce la păcăt gândea.

*Păzitorul**(Intrând, către Yanthe, cu care vine)*

Te cheamă, să te-ntrebe de ce-ai vegheat
Așa târziu. (aseară)

Preotul

Yanthe ;

Yanthe

Stăpâne...

Preotul

Mi s'a spus

Că de la voi, de sus,

Din turn, as'noapte, sgomot s'a auzit afară,—
Că te-a-ntâlnit la ușă, când paznicu-a trecut,
Și că ședeai la pândă. Tu care, ca șireată,
Știi tot ce se petrece, să-mi spui și de-astă dată
Ce s'a-întâmplat.

Yanthe

Stăpâne... eu nu știu... n'am văzut...

Păzitorul

N'o crede! E o vulpe. Să ne-amăgească-n-
Yanthe cearcă.

Mă jur pe zeei martori.

Preotul

Ia nu te mai jura

Și spune adevărul.

Yanthe

Nu știu nimic.

Preotul

Minți !...

Yanthe

Par'că

Am auzit un sgomot,—dar nu știu ce erea.

La ușa ei, în treacăt... așa-i.. am ascultat,—

Și-n urmă m'am culcat.

Păzitorul

În treacăt !.. Cum în treacăt ? Cu două scări

[mai sus ?..

Ai fost în turn la Hero.

Yanthe

Mie-erea urât și frică

Și-am vrut s'o-ntreb....

Preotul

Ți-am spus

Să n'ascunzi adevărul.

Yanthe

N'ascund. Nici cea mai mică

Știință n'am...

SCENA VI

Aceiași, Hero

Hero (intrând)

Ce este ?... Chematu-m'ați ?

Preotul

Yanthe

E învinovățită că s'ar fi dus as'noapte...

Hero

Nedreaptă-nvinuire !

Preotul

Nedreaptă ?.. Așa dar,

Tu știi...

Hero

Nu știu, stăpâne, de cât atât că rar
Om, care să n'arunce pe semenii lui vina.

Preotul

Dar, după câte aflu, la tine-a ars lumina
Până târziu, — și-o umbră în turnul preoțesc
S'a strecurat.

Hero

A !... Poate vr'un supra-pământesc.
Tu însuți povestit-ai că-n vremile străbune
Din cer adesea zeei venit-au printre voi.

Ce rău, sau ce minune

Ar fi să se coboare acuma și la noi ? (Se
(duce pe-o bancă

Preotul

Batjocură ți-e vorba ? Și lucrurile sfinte
Le ei drept jucărie ?...

(Către *Yanthe*) Ca graiul să vă curm,
Mărturisește-ndată ce s'a întâmplat.

Yanthe

Părinte !

De ce n'o-ntrebi pe Hero ? Ea locuște-n turn
De-a fost acòlo sgomot, din somnu-i nu se
(poate

Să n'o fi deșteptat.

Hero

(stând pe bancă, cu capul rezemat, aproape
[cântând])

Copilă e de rege...

Și crinul ce-ai culege

Nu-i mai frumos ca ea.

(Vorbit) La care stea frumoasă, la care
[dintre toate]

Sburat-ai ?

Preotul

Hero!

Hero (turbată)

Cine mă cheamă ?

Preotul

Ai uitat ?

Hero

Nu,—și n'aveți dreptate s'o-nvinuiți.

(căt-re Yanthe

Răbdare,

Yanthe! Nu fii tristă... Chiar de te-ar părăsi

Cei-l'alți, în tot-deauna statornică-apărare

In mine vei găsi.

(O sărută de mai multe ori)

Putem plecà.

Preotul

Nu încă.—Pe cât ne pare nouă,
Nici când prietenie n'a fost între-amândouă.

E dar mirare cum

O pãrtinești acum.

Preotul

O pãrtinesc, fiind-că o vãd nedreptățită
Și fără apãrare. Nu e destul atãt ?

Preotul

De care dar din două a fost pricinuită
Nelinıştea de-as'noapte?

Hero

De ce numai de cât

De ea?

(căt-re Yanthe)

Târziu să fie?

Preotul

Ce-ai zis?

Hero

Sînt ostenită.

Preotul

Fiind-că n'ai dormit.

Hero

Da..poate..Cald e.. Vântul și marea-i liniștită.
Rămâneți... Noapte bună.

Protul

O dată ce-ai venit,

Nu poți plecâ-nnaintee de-a-ndeplinî a tale
Pioase-ndatoriri.

Hero

Indatoriri?

Preotul

Vezi bine. Ce-ntrebi? și ce te miri?
Uiți Templul? Uiți altarul și-a preoției cale?..
—A! Mi-adusei aminte... Primii o veste scrisă
De la părinții tăi.

Aducătoru-așteaptă pe țarm la poarta-nchisă
Din răsărit. Pescarii,—bănuitori și răi
Cu cei străini, — nu-l lasă să intre. Cine știe
De n'or fi aflat chiar

Ce-a fost în turn la tine, as'noapte. Du-te dar
Și-ntreabă-l de-ți aduce prin grai vre-o

Hero [bucurie.

Eu însu-mi ? Imi dai[?] voe ?

Preotul

Dorința nu te-ndeamnă
Să-ntrebi ce-ți fac părinții ?.. Tăcerea ta

Hero [inseamnă..

Mă duc, mă duc... n'ai grijă...

Preotul

Am fost înștiințat
Că-i tot acolo. Dacă cumva s'a depărtat,
Va trebui să-l cauți.

Hero

Știu.

Preotul

Mulțumire mare
Mi-ai face, de-ai aduce tămâe pentru foc
Și jertfe,—căci pe mâine nu mai avem de loc
Am ruinat tot Templul la ultima serbare.

Oprește-te apoi

La locul de odihnă, în care peregrinii
Se-adună ; împrejuru-ți adună toți străinii,—
Vorbește-le, primește ce-aduc în dar la noi,—
Și, dacă mai ai vreme...

Hero

Destul ! nu mai urmă.

Mai bine-ar fi să vie

Acela...

Preotul

Nu se poate !

Hero

Așa?...

(după o pauză) Atuncea, fie.

Preotul

Ca drumul să nu-ți pară prea singuratic, ia
Cu tine pe Yanthe, prietena cea nouă.

Hero

Așa e; bine zici...

Yanthe!.. Te gătește să mergem amândouă.
De-aicea pân-acolo, cum și de-acolo-aici,
Să faci, cu-a tale glume, să-mi pară scurtă
[calea,

Și, dacă până-n valea
De dincolo de poartă cum-va voi osteni,
Pe brațul tău puternic, în mers, m'oi sprijini.
Te pun în locul meu.
Știi cum vorbesc și cuget, — tot ast-fel tu
[vorbește.

La rândul meu, și eu
Mă voi purtă cu tine, precum prietenește
Te porți. (Ese cu Yanthe).

SCENA VII

Preotul, Păzitorul

Preotul

Să-nfrân mânia. Nu-ncape indoială.
Dovezile-s pe față. O umbră de bărbat

Aici s'a strecurat,

Cu știrea ei. De-acuma, grozava-mi bănuială
Se schimbă-n siguranță... Și-acel bărbat eră
Tot unul din străinii, pe cari, la serbare,
I-am prins vorbind cu ea.

—Dar oare viclenia să-i fie-atât de mare,
Incât să nu mai fie nădejde de scăpare ?

Și să mă fi-nșelat
De timp îndelungat ?

Ori azi e-ntâia dată ?...

Leandru ?.. Nauklèros?.. Din ei doi care-o fi?..
(spre cer)

In ceasul de răsplată,
Pe amândoi cu aceiași pedeapsă-i voi plăti.
De ce nu-i am acuma aici, în mâna mea?
Răbdare ! Indrăsnețul se va întoarce iară.
N'a fost as'noapte, pentru cea depe urmă oară.

In cursă va cădeà !

(vede pe Păzitor)

N'ai mai plecat ? să mergem pe țârm, sau
[prin grădina,

Căci... cine știe ?.. poate să dăm de urma lor.
Și, dacă și la noapte vei mai vedeà lumină..
Tu, ce zici ? Să nu fie vr'un gând amăgitor ?
Increderea e oarbă ; dar nu uită, bătrâne,
Că mai supuși greșeleisunt cei ne-ncrezători.
Deschide ușa-aceea, și àidem !

Păzitorul

(deschizând ușa turnului)

Da, stăpâne.

Preotul

Dea zeii bănuiala-mi să piară până-n zori
(Intră cu păzitorul în turn)

(Schimbare de decor. Tabloul reprezintă
coliba lui Leandru, lângă care, printre alți
arbori, e și unul, în trunchiul căruia e
încadrat un chip de Zeu)

570.924

SCENA I

Naukleros; apoi, Leandru

Naukleros

*(Venind lângă colibă)*Leandre !... Ei !... Deschide !... Leandre !... —
Ce să fie?..

Aseară l'am lăsat

Aici, — și spun vecinii că ușa lui a stat
Inchisă toată vremea. Atunci, de ce-ntârzie?
L'a-ngenunchiat durerea? Sau patima și-a[-nvins
Și, căutând odihnă, pe pat acum întins,
Visează.*(tare)* Ei ! Leandre !... Deșteaptă-te odată !...
Da'somnoros mai ești !..N'auzi ce-ți spun ? Deschide ! Să nu te necă-
[jeștiDe-oi sparge ușa. — Nimeni ? Ori cum, e
[cam ciudată...*(Se uită prin crăpătura ușei, pe când, din
fund, apare Leandru, având în mână un
toiag și la subțioară un vâl, pe care vrea
să-l înnoade la capătul toiagului).*

Leandru

Ei !... *(se ascunde)*

Naukleros

Cine e acolo ? Prieten ? ori vrășmaș ?

Leandru

(se arată răsând)

A-ha !...

Naukleros

Tu ești ?

Leandru

Eu însumi. Te-ai speriat ?

Naukleros

Se poate
Să-ți rîzi de mine astfel? Și, mai întâi de toate,
De unde vii? Pe unde și când de-aici plecași?
Eu te-am lăsat 'năuntru, culcat. Pe de-altă

[parte,
Vecinii spun că ușa închis'-a stat... N'auzi?
De unde vii? În mare, adânc de tot, departe,
A trebuit să-ți fie cărarea, — ca să-ți uzi
Vestmintele și părul.

Leandru

Așa e, da; în mare.

(se duce și pune toiagul sub chipul de sfânt din

Naukleros

copac)

În mare? pentru ce ?

Că'n-ai fi fost la... Poate că tu nu știi ce mare
Primejdie te-așteaptă. Tot țărmlul nostru e
Plin de spioni din Sèstos. Și dac'aici, la tine,

Vin și te urmăresc, —

Cu-atât mai mult acòlo de-aproape te pân-

Gândește-te dar cine [desc
Ar face nebunia să vrea să fie prins

În lanțul ce-i stă-ntins.

'Nadins am rupt lopata și cârma luntrei

'Nadins, ca să nu pleci. [tale, —
Iar cele-l-alte luntree erau închise; deci

Pe unde, pe ce cale

Te-ai dus? ...Innot, Leandre?.. Innot?... E cu

[putință?

Știi tu ce depărtare e pân' la Abydòs?
 Și-ți ai uitat, nebune, cu câtă-anevointă
 Străbat pescarii pânăla cel-l'alt țarm stâncos?
 Să treacă largul mării nu-i nici un muritor;
 Sau, chiar dacă puterea i-ar fi într'ajutor,
 Odată'-ajuns acòlo, ursit e să se-nnece,
 Căci zidul 'nalt de stâncă nu-l poate nimeni
 [trece.

Un singur loc, un singur e ținta de scăpare.
 Cel ce cunoaște drumul și merge drept spre el
 D'abia atinge țarmul. Zidit e-n locu-acel
 Un turn, odinioară clădit spre apărare,
 Azi locuință pentru fecioara preoteasă,
 Pe care nenorocul a pus'o-n drum să-ți easă.
 Și tu de-atunci.. Vezi dară că cugetul ți-l știu.
 De ce ți-ascunzi privirea?Acum, e prea târziu.
 In loc să dormi,as'noapte ai fost la ea.Norocul
 A vrut să-și fie paznic și te-a'ndreptat spre
 [locul

De singură scăpare. La turn apoi ajuns,
 In negură ascuns,
 Lumina de la grătii cu ochii ai sorbit-o,
 Și-n schimbul fericirii, cu care te desmierzi,
 Ai fi primit chiar viața în valuri să ți-o
 Leandru [pierzi.

Sărmane!
 Naukleros
 Cine știe de n'ai mers mai departe!
 Poate-ai văzut-o... poate 'năuntru ai intrat..
 Ai întâlnit-o poate...

Leandru
 (aruncându-se in brațele lui). Simți primul
 [sărutat?

Știi tu cine mi-l dete?

Naukleros

Acel sărut e moarte.

Leandru

Ți-e frică?.. Naukleros!.. Ce-i asta?

Naukleros

Ce să fie!

Se schimbă roata vieții. Acum, eu sînt fricos
Și tu-ndrăsneț. Leandru, isvor de bucurie,
E vesel; Naukleros!.. Dar întru ce folos

Ți-ași spune-o... De-o cam dată,
Îți cer un singur lucru.

Leandru

Ce?

Naukleros

Să-mi făgăduiești
Că nu te vei mai duce la Sèstos nici odată,
Căci nu voesc pe țărmu-i mormântul să-ți
îgăsești,

Și nu vreau ca muștrarea să aibă drept
(a-mi zice:

„Tu! tu ești vinovatul! Din fructul otrăvit,

„Tu l'ai lăsat să guste. Tu l'ai făcut să pice

„In cursa de trădare, ce însuți i-ai urzit.“

Leandru

Nu mai pricep nici una din vorbele-ți

Ce-ai tu cu viața mea?.. (ciudate.

Naukleros

Așa e... ai dreptate...

Prea bine! Voi tăcea.

Ce om s'ar încumete să dea povețe mărei,—
Furtunei sgomotoase, ori surdului pustiu,—
Ori fiarelor lăsate în voia întâmplărei,

Să sature-a lor patimi cu sânge încă viu?...
 Ia spune-mi însă... spune-mi îți mai aduci
 (aminte

Prietenia noastră de-odinioară?

Leandru

Vai !

Odinioară?

Naukleros

Lasă frumoasele cuvinte.

Nu vorbe vreau; vreau fapte. De-ntr'adevăr
 (mai ai

In inima-ți scânteea
 Prieteniei noastre, al căreia zălog
 Il cer,—dă-mi o dovadă: deschide ușa-aceea.

Leandru

Vrei s'o deschid?

Naukleros

Te rog.

Leandru

Ia cheia de sub piatră.

Naukleros

Nu. Ia-o singur.

Leandru

Bine. (ia cheia)

Naukleros

Acum, deschide!..

Leandru

(deschizând)

Iată!...

Naukleros

Și, ca să-ți mulțumesc

Deplin, intră-năuntru.

Leandru

Eu? nu.

Naukleros

Îți poruncesc!..

Am fost în tot-deauna mai tare de cât tine.
Păzește-te!.. *(il apucă pe Leandru de mijloc)*

Leandru

(fricos) Dă-mi drumul!..

Naukleros

Te-nvăț eu, altă dată

Să mai te-mpotrivești... *(ii dă drumul)*

N'auzi ce-ți spun?..

Leandru

(dându-se înapoi) Nu intru.

Naukleros

Nu?.. Ai să te căești. *(se repede la el)*

Leandru

Stai! Lasă-mă, că' intru.

Naukleros

Miști!

Leandru

Nu-nțelegi odată?

Naukleros

De geaba strigi.

(il împinge în colibă și închide ușa)

Acòlo!.. Așa!.. Și de-azi 'nainte,

Vei sta închis și numai mâncare îți voi da.

Leandru

Deschide!.. Nauklèros!..

Naukleros

Ași!

Leandru

Vreau să-ți spun ceva.

Naukleros

Nimic.

Leandru

Deschide!

Neukleros

Mâine.

Leandru

Dar dacă viața-mi toată,
Precum și fericirea-mi primejduite-ar fi?

Naukleros

Ei, cè e?

Leandru

Crapă ușa... Numai o clipă...

Naukleros

Iată...

(dându-se înapoi, speriat)

Zei! Ce-mi văzură ochii?

*(Leandru ese din colibă, cu un coif pe cap,
cu un scut în dreptul peptului și cu o spadă-n
mână)*

Leandru

Amice!.. Nu fugi!..

Aidi! Vin'o!... Nu mă-mpiedici?.. Am còi-

(ful și spada

Purtate de-al meu tată. Vin', Vin' să-ți

(dau dovada

Puterei mele; însă, ia seama! voi lovi

De moarte, pe ori-cine mi se va-mpotrivi.

Ce muritor crezi oare că poate piept să ție

Aceluia, pe care toți zeii îl păzesc?..

Supune-te, amice. Fă ce e scris să fie.

Zadarnică e lupta, când zeii poruncesc.

(ingenunchiând și privind la cer)

Tu, Posseidòn, zeu mare,

Stăpân pe-ntinsa mare,
 Ce-n cale-mi ai înfrânt
 Al apelor avânt!
 Tu, Zevs, divine Rege,
 Al cărui glas, ca lege
 Răsună pe pământ,
 Venind din cerul sfânt!
 Și tu, frumoasă Zee,
 Ce cu-al tău lanț m'ai prins
 Și-a dragostei scântee
 În pieptu-mi ai aprins, —
 În ajutor veniți-mi,
 Precum adeseori
 Mi-ați ajutat, și fiți-mi
 Eterni mântuitori !..

(Se ridică. Aruncă spada și scutul. Coiful îi rămîne).

In lături !.. N'am nevoie de arme. Sfânta pază
 E sigura mea rază
 De tainică nădejde. Cu ea trec orice val,
 Chiar valul rece-al morței !

(Leagă vâlul la un capăt al toiagului și-l ridică în sus).

Tu, pânză, ca semnal,
 In mâna mea să fâlțai !.. Pe-ntinderea de ape,
 Cărarea să-mi arăți.
 De-o vrea cereasca milă din valuri să mă
 [scape,
 Precum învingătorii pe ziduri de cetăți
 Se urcă, mândri,— ăstfel, nebun de bucurie,
 Pe țarm te-oi împlânta.
 De nu... ce-o fi să fie !

Mă duc. Nu mai pot stă.

— Amor și Hymeneu !

Porniți-o înaintea,

Spre Sèstos ! Vin și eu. (*Ese repede*)

Naukleros

Leandre !.. Stăi !.. Leandre !..

— Ei ! nu e ntreg la minte.

(*ese după el*)

(*Schimbare de decor. Iarăși turnul de pe țărmul mării, așa cum se vedea în tabloul I al acestui act.—*)

SCENA I

Hero, Yanthe ; apoi, Păzitorul.

Yanthe

Nu vrei să mergi cu mine

Sus, în odaia ta ?

Hero

Nu. Sînt destul de bine

Aici.—Greu trece timpul !

Yanthe

Incepe-a se-nnopta.

(*Hero își rezămă capul în palme. Intră Păzitorul*)

Păzitorul

Aici erai ? Te caut de nu știu cîtă vreme.

Hero

Nu m'ați trimes tot voi

Să es, s'alerg 'naintea străinului ? Și-apoi,

Când am ajuns la poartă, plecase.

Păzitorul

Nu te teme !

Cum ai plecat, străinul, luând ocol p'un drum
Necunoscut, la Templu s'a furișat. Acum,
La unchiul tău el este.

Hero

Și nu mi-ați dat de veste ?

Păzitorul

Nu.

Hero

Lasă ! Altă dată, voi fi mai înțeleaptă.

Păzitorul

Mergi ! Unchiul tău în Templu narăbdător
[te-așteaptă.

Hero

S'aștepte ! Eu de-aicea nu plec.

Păzitorul

A poruncit.

Hero

Porunca-i pentru tine. Să-i spui că n'am voit
Să mă snpun... că nimeni nu e stăpân pe
[mine,

De cât eu însămi.

Păzitorul

Bine.

Hero

Poți să te duci.

(*Păzitorul ese*)

Yanthe ?

Yanthe

Eu.

Hero

Vezi, — să-mi pregătești
Lumina, pentru noapte.

Yauthe

Fac tot ce-mi poruncești. (*Ese*)

Hero (singură)

Divină noapte, vin'o ! La mine te coboară.

Cu vălu-ți mă-nfoșoară.

S'aud suspinul mării... S'aud glasu-i iubit,

Mai dulce ca minutul când mi-a făgăduit

Că va veni și astăzi. Să vie ! ah ! să vie !...

Căci fie-care clipă îmi pare-o veșnicie.

Mi-e dor. Lumina minței ca-n nor s'a-ntunecat

Și ard, și groaznic tremur... și tâmpile-mi

[se bat,

Și-n sufletul meu dornic viu licărește-o rază:

Că va veni. Norocul să-l aibă-n a lui pază !..

SCDNA II

Hero, Preotul, Păzitorul

Preotul (către Păzitor, intrând)

N'a vrut să vie ?..

Hero !

Hero (tresărind)

Tu ești ?

Preotul

Imi pare rău

Că te-am trimes de geaba. Străinul ocolise

Pe alt drum.

Hero

Stiu,

Preotul

Adus-a de la părinți vești scrise.

Sunt sus, în turnul tău.

Nu le citești?

Hero

Nu. Măine.

Preotul

De ce nu azi, ci mâine?

Dorința nu te-ndeamnă să afli ei cum sunt?

Hero

Ce vrei să-mi scrie-n ele, decât că toți sunt

Preotul

[bine.

Să nu te-nșeli.

Hero

Un dulce și trainic simțimânt,

Ce-n lanțul fericirii ca prin minune leagă

Ființa mea întreagă,

Mă-ncredințează-n taină că nu mă-nșel și că

E sănătos și vesel cel ce iubire-mi dă.

Preotul

Nimic nu amăgește ca simțurile.

Hero

Poate;

Dar, pe cât știu, stăpâne, în lumea asta, toate

Sunt amăgiri, — și, dacă e vorba să-mi aleg,

Mai bine-o amăgire plăcută.

Preotul

(*a parte*)

Înțeleg.

— Ce s'a făcut Yanthe?...

Hero

E sus. S'o cheme?

(*către Paznic*) Du-te...

Preotul

(*intrerupând-o*)

Nu, nu. Ia urma celor as'noapte petrecute,

Ea nu mai are drept
Să stea-n locașul nostru. Să plece !

Hero

Ești nedrept.

Preotul

De ce ? Ai vre-o dovadă ?

Hero

Așa cred eu.

Preotul

(*ironic*) Te bizui tot pe vr'un simțimânt?

Hero

Da.

Preotul

Să-mi aduceți probe, din cari să se vadă
Că e nevinovată,—și-o iert. Altminteri, sînt
Ne-nduplecat.

Hero

Știi bine

Că n'o poți isgoni

De-aici, de cât prin mine.

Fecioarele n'ascultă de cât ce-ași porunci

Eu, mareapreoteasă, care-mi cunosc și dreptul

Și...

Preotul

Și?... Ce te oprești ?

Nu zici și datoria ?

Hero

Zic, dacă socotești

Că e o datorie.

Preotul

De vreme ce tu ții

La drepturile tale atît, îți cer ertare

‘Cam vrut să văd și eu
Ce-ți scrie fie-care.

Hero

Stăpân ești, ca și mine, pe tot ce e al meu.

Preotul

Gândesc că n’ar fi rău

Să le citești.

Hero

Da. Măine.

Preotul

Nu. Astă-zi. Chiar îndată.

Te rog eu. Fă-mi pe voe.

Hero

Ei bine ! Ca să vezi...

Dar nu-i târziu ?...

Preotul

Nu. Seara de-abea acum se-arată.

Hero

Ca să te-ncredințezi

Că nu sînt nesupusă, mă duc. (*Intră în turn*)

SCENA III.

Preotul, Paznicul

Preotul

(*De oparte*)

E cu puțință ?..
Fiori îmi trec prin suflet, când mă gân-

[desc la ea.

Frumoasă, liniștită, cuminte, — o ființă
Desăvârșită-n toate... Și totuși, îmi părea
C’o voce, care încă și-acum mă ispitește,

Zicea să-i strig «privește

Și vezi nenorocirea ce-ngrozitor abis

In față ți-a deschis !..»

— Dac'ași păstra tăcere și orb de m'ași
[preface,

Lăsându-i astfel vreme spre a se deștepta
Din noaptea rătăcirii, în care mintea-i zace?..

— Dacă urzește planul, prin care va scăpa
Pe vinovat și dacă, ascunsă, nevăzută,
L'ar întâlni?.. Atuncea, mai rău! ar fi
[pierdută!..

— Da! Dar pe-o bănuială pot oare pune preț?

— Nu, nu! E vinovată!.. C'a mers un
[îndrăzneț

Cu fapta-i pân-acòlo, încât p'ascuns să-i iasă
In cale, ca ispita, — așa e; însă ea
Nu trebuia să uite că-i mare preoteasă

Și că păcătuea

Ertându-l și-nlesnindu-i venirea.

(apare o lumină la fereastra turnului)

O lumină?

Ce faci, nenorocito?... Lumina-aceea e
Pedeapsa răsărită din groaznica ta vină...

Păzitorul

Stăpâne!..

(arătându-i lumina)

Vezi?

Preotul

Văd.

Păzitorul

E!

N'aveam tot eu dreptate?

Preotul

(preocupat)

Pescarii?

Da, da! — Ai adunat

Păzitorul

Da, stăpâne.

Preotul

Primesc ?

Păzitorul

De bună voe.

Și m'au înștiințat

Că nici nu e nevoie

Să umble toată noaptea cu luntrile. Mari

(valuri

Incep să se ridice. Ei toți vor sta pe maluri,

Ascunși.

Preotul

Cu-atât mai bine !

Bagă de seamă !... Vine !...

(*es amândoi*),

SCENA III

Hero

Hero

(*venind din turn*)

Ei ! iată și doritul papyrus. L'am adus.

— Ce s'a făcut ? S'a dus ?

O să se-ntoarcă poate.

(*către lumina din turn*)

Prietenă iubită !

Ce albă ți-e lumina și ce frumoasă ești !...

— Să stau aici. A serei răcoare liniștită
Imi risipește somnul.—Privind cum strălu-

(cești,

Zic vântului ce trece : «Adie, dar ia seama

„De ea să nu te-atingi.“

Și, tremurând de teama

Că poate să nu vie, veghez să nu te stingi.

(stă cu capu-n palme și se gândește)

Ba nu ! Ce zic ? Eu însă-mi ași vrea să nu
(mai vie...

Toți, toți ne bănuiesc.

Ici unul spionează; cei-l'alți, ascunși pândesc.

Dacă la noapte..dacă l'ar prinde? Grozăvie !..

O, zei ! Zei, îndurare ! Mai bine să nu vie!...

— Dar cum ! cum, când el singur de mine
(s'a rugat.

Când în genunchi, cu lacrimi, credință mi-a
(jurat,

Cum oare să nu vie?... Vin-o, iubite! Vin-o!

A dorului văpae cu-al tău sărut alin-o...

Ca pe-o comoară scumpă te-oi ține-n paza
(mea

Și numai eu de tine mă voi apropia.

— Sînt ostenită... Vin-o...

se culcă pe bancă sprijiniindu-și capul cu mina

— Ce dulce așteptare !

— Zefire ușurel,

De còlo, de la el, —

Obraji-mi răcorește,

Încet mă-nvăluiește

Cu respirarea ta

Și spune-mi, spune-mi, vine Leandru ?

(Intră încet păzitorul, urmat de preot, care se oprește la ușa turnului)

SCENA V

Hero, Preotul, Păzitorul

Păzitorul

(pe șoptite apropiindu-se de Hero. Se-odihnește uitându-se mai bine)

Ba doarme.

Preotul

Zei puternici ! Trimite-ți o furtună
Și stingeți-i lumina ! *(Intră în turn)*

Păzitorul

Ce gând o fi având ?
Incep să mă cutremur. — Dacă tăceam eu
— Nu ! Nu puteam... *(când...)*
(ducându-se) Pescarii ? cu plășile ? se-adună ?
(tare) Ce căutați acolo ?.. Nu vi-s'a poruncit
Să nu plecați nici-unul de-acasă ? O să vie
Furtună... Noapte bună.

(se-ntoarce și se uită în turn)

O umbră ? Ce să fie ?

E preotul. Lumina se mișcă...

(lumina din turn pierde)

A pierit !

*(Hero respiră lung, se mișcă și adoarme
din nou. Capul îi alunecă din mână pe
care se sprijină și-i cade pe braț)*

(Se întunecă)

Și Hero doarme... Frica cumplit mă stă-
Mă duc. *(pânește...)*

(Preotul întorcându-se)

Cine vorbește ?

Tu ești ? Să vii cu mine. Nu vezi ? S'a-ntunecat.

In neguri, se urzește

Cel mai grozav păcat.

— O zeil ! La voi viu iarăș să cer nu îndurarea,
Ci groaznică pedeapsă. Cei doi mari vinovați

In lanțuri sunt legați.

Pe ea, o ține somnul, — pe el, îl ține marea —;

Iar eu, al vostru preot, vă las să judecați
 Prea sfânta datorie de mine-ndeplinită.—
 Mă duc. Aprins e rugul și barda-i ascuțită.
 In lipsa mea, veniți
 Și, pedepsind,—loviți... (*Ese*)

ACTUL V.

Decorul din tabloul întâi al actului al pa-
 trulea.

SCENA I

Yanthe, Hero

Yanthe

Furtuna e departe. Văzduhul domolit
 S'a-nseninat, și marea se mișcă liniștită.
 — Ai auzit răscoala azi-noapte isbucnită ?

Hero

Mă-ntrebi de-am auzit !

Yanthe

Dar în odaia ta
 Lumina nu luceà.

Hero

Nu ! Nu luceà lumina !

Yanthe

Ascultă-mă ! pe tine
 Te chinuește-o taină. De te-ai încrede-n mine,
 Și mi-ai mărturisi-o,
 Mai lesne-ai suferi-o.

Hero

Ai și ghicit-o poate. De ce mai mă-ntrebi dar ?

In loc să stau de veghe, am adormit. Amar
De mine !... — Se-nnoptase, când m'a trezit
[furtuna.

Intunecimea deasă făcuse cerul una
Cu marea,—și lumina... lumina nicăeri !...
Nebună, despletită de vântu-nfuriat,
In turn am alergat ;
Lumina dispăruse !.. Și-așa, fără puteri,
Făr'nici o mângâiere, făr'ajutor, am stat,
Gemând, până la ziuă. Și totuși...

Yanthe

Vai, sărmană

Prietenă !

Hero

Și totuși nu știi cereștii zei
Ce buni au fost cu mine. De-abia am
[adormit,
Și-ndat'-au stins lumina de sus. Când m'am
[trezit,
M'am dus s'o văd. N'arsese de cât puțin ulei,
Iar vârful de feștilă nici nu erà-nnegrit.
Ce buni, ce buni sunt zeii ! De n'o stingeau
[la vreme,

Prietenul spre mine înnot ar fi plecat,
L'ar fi surprins furtuna și s'ar fi înneecat.
Dar, nici un semn în turnu-mi ne mai lu-
[cind să-l cheme,

El a rămas acasă, trăește, a scăpat !...

—S'a luminat. Dă fuga la țärm și vezi, (*șade*)

Yanthe

(*apropiindu-se de țärm*)

Furtuna

Din rădăcini a frânt
 Tufișurile. Creangă n'a mai rămas nici una
 Ne-nfinsă la pământ,
 Și ele-mi taie drumul.

Hero

Ei ! Dă-le într'o parte!
 Da' leneșă mai ești !...

Yanthe

(dându-le într'o parte

Sunt ude... Ce sunt astea ?... A ! Scoici !...

[Să vezi... Sunt foarte
 Frumoase.. Ia te uită, și-un vâl..un vâl la fel..

Intocmai... ca acel
 Purtat de tine...

Hero

Lasă ! dă ramurile-ncolo..

Yanthe

Nu vii să-l vezi ?.. Ia vino... Ci scoală-te
 (de-acolo !...

*(Ridică ramurile resfirate și le dă într'o
 parte : Leandru era mort sub ele)*

Hero

(ridicându-se) Să viu. — Ce ! Un bărbat ?
 (tipă) Leandru !.. Vai !.. Leandru !... Privi-
 (rea m'a înșelat,

Sau e adevărat ?
 Leandru e !.. Leandru !

Yanthe

O, zei ! Fie-vă milă !..

SCENA II

Aceasi, Preotul

Preotul

(intrând) Ce-aud aici, copilă?
Ce vaete deșteaptă văzduhul liniștit?

Hero

(cătref Yanthe)

Aruncă crângi de-asupra !...

(Yanthe acoperă cadavrul cu ramuri. Hero
ese înaintea preotului și se silește să-l im-
pedece a vedea pe Leandru)

(cătref Preot :) Tu ești?

Preotul

Eu.

Hero

Ce-ai pornit
Așa de dimineată?... Pe noi răcoarea zilei
Ne-a deșteptat. Venit-am, să fac voia copilei
Și vesele... -mpreună...

(leșină, sprijinită de Yanthe)

Preotul

Ce e? Ce s'a-ntâmpat?

Yanthe

Stăpâne !... (arată pe Leandru)

Preotul

Spune ! Ce-i?

Yanthe

Stăpâne.. (arată din nou pe Leandru acoperit)

Preotul

Dă-nt'r'o parte acele ramuri.

(Yanthe se supune. Preotul vede cadavrul)

Zei !

Zei drepți ! L'ați pedepsit !

Voi singuri ați lovit !...

Yanthe

Dar nu-mi ajută nimeni ? Vai ! Nimeni nu
Preotul (se-ndură ?)

Aruncă-le... (Ramurile)

Auzi ? Să taci din gură !

O vorbă să nu-ți scape de cele ce a-i văzut.
(tare, depărându-se)

Străin e omu-acela. E un necunoscut,
Pe care apa mării la țarm l'a aruncat
Și, dacă preoteasa, în prada întristărei,
Simțirea și-a pierdut-o,—e pentru c'a aflat
Că s'a-ntâmplat o moarte de om.

SCENA III

Aceiași, Păzitorul, Slujitori
Preotul

(căt-re slujitori, cu cae intră Păzitorul) Străin,
(la port.

Pe țarmul nostru, rece, un tânăr zace mort.
Luăți-l și duceți-l, pân-or veni să-l cate
Prietenii.

(Slujitori vor să-l ridice)

Nu ! Treceți pe după turn, prin spate...
(Slujitorii es ; apar apoi în dosul tufișului și,
după ce pleacă, ridicând tufișul, locul în care
fusesse Leandro, apare gol)

Păzitorul

(preotului) Văzuși ?...

Preotul

Taci !

Păzitorul

Tac, stăpâne ; dar să-ți mai spun ceva :
Cel-l'alt,—cel mai în vârstă din tinereii, pe care

Doar îi cunoști...

Preotul (nerăbdător)

Ei! cè e?

Păzitorul

Găsitul-l'am colea,
Aproape, căutându-și, sdrobot de întristare,
Prietenul,—și dat-am poruncă a-l lega.

Preotul

Aduceți-l la mine. De și s'ar cuveni
Să-l aruncăm în temniți,—îl iert, de va voi
Să plece-ndat'-acasă, cu cèl-l'alt.

(Păzitorul ese)

SCENA IV

Hero, Preotul, Yanthe.

Preotul

(cătore Hero, care, ajutată de Yanthe, s'a ridicat și-a făcut câți-va pași)

Hero,

Hero

Cine

Mă strigă?

Preotul

Eu.

Hero (uitându-se cu frică spre tufiș)

Yanthe! Yanthe!

Yanthe

Vai de mine!...

Hero

Unde l-au dus?

Preotul

Ascultă! Acum, că s'a-ntâmpat...

Hero
Nu s'a întâmplat! Nu!..

Preotul

Zei vădit au arătat
Cumplita lor mânie și cât de vinovată
Ai fost. Primește dară, cu inima plecată,
Pedeapsa pe drept dată.
Ce-i sfânt, să nu mai fie atins de nici o pată.
Și, veșnica tăcere fiindu-ți adăpost,
Tot ce-a trecut să fie ca și când n'ar fi fost.

Hero

Să tac zici tu? Ai vrea?
S'ascund eu fericirea
Ce mi-a săpat pieirea?
Nu! Nu tac! Voi striga
Să știe-ntreaga lume prin ce amar trecui
Ce-avui și ce pierdui!
Să te blestem, și vântul, pe repedea-i aripă,
Blestemul într'o clipă
Să-l ducă pân' la zei,
Să afle-astfel și ei
Că tu ai fost acela ce, prin fățarnicie,
Mințind, întins-ai lațul, în care-n nebunie
L'am prins și l-am pierdut.
— Spune-mi mai iute unde l-au dus? ce
[l-au făcut?...

Vreau! Vreau să-l văd!...

SCENA V

Aceiași, Nauklerus, Păzitorul
(Păzitorul aduce pe Naukleros și apoi ese)

Hero

(cătrefe Naukleros) Găsește frîu desnădejdei tale!

Prietenul ți-l cauți ? E mort !

Naukleros

E mort ? O, jale !

Hero

Și vrei să afli cine sunt ucigașii?...

(se arată pe ea și pe preot) Noi !

Eu, Hero-a lui Menandru,—și el! Noi amîndoi.

Mințind, prin viclenie, odihna mi-a răpit,—

Iar cînd venit-a somnul și-n fine-am adormit,

Văzduhul a gemut,

Furtuna a-nceput,

S'a stins în turn lumina, și marea furioasă

Sărmanul a-ncercat

Innot s'o treacă iarăși, prin noaptea-ntune-

[coasă,

Sub cerul fără stele,—și vai ! s'a înecat !..

Vor plînge ochii ăștia, neconținut vor plînge

Și vinele eu însămi, jelind mi le-oi tăia,

Pân'ce potop de lacrimi și valuri mari de

Mă vor înconjura,— [sânge

Pân'ce vor face-o mare

Mai fără de sfârșit

Și mai îngrozitoare,

Ca marea ucigașă ce mort mi l'a svârilit !...

Naukleros

Leandre ! Suflet nobil ?... Prietene iubit !...

Hero

El erea totul... totul! Cei ce-au rămas în urmă

Doar niște umbre sunt.

Trei vieți erau cuprinse în viața-i ce se curmă:

A mea, a ta și-aceea a-ntregului pămînt !..

(pleacă)

SCENA VI
Preotul, Naukleros

Preotul

(căt-re Yanthe) Urmeaz-o ! (Yanthe ese)
(căt-re Naukleros) Tu rămâi !

Rostesc cuvântu-ntâi,
Spre a-ți vesti că viața ai merita să-ți fie
Trecută, drept pedeapsă, în oarba veșnicie.

Dar ți-o voi dăruî,

De-mi vei făgăduî

Că vei pleca îndată,

Ducând cu tine mortul în țara-ți depărtată

Și că nu vei roști,

Atât cât vei trăi,

Nici un cuvânt.—De-acasă venit-ai singur ?

Naukleros

Nu.

Sînt cu câți-va prieteni.

Preotul

Vezi, aibi-i la-ndemână.

—Și-acum, la ea te du.

Fă tot ce vei putea

Și-ncearcă de-i înfrână

Intâia desnădejde : aceea e mai rea.

Pe urmă, aștepta-voi ori-cât va trebui,

Să treacă timp,—și timpul o va tămăduî.

Ăst soi de simțiminte, când sunt înăbușite

La vreme, ne feresc

De toate cele-l'alte păcate-n drum eșite.

Și sfânt e restul vieței.

— Să mergem. Te-nsoțesc.

(Es amândoi)

(Schimbare. Tabloul reprezintă interiorul templului. La mijloc, între două coloane, o perdea. În dreapta, statuia Amozului, având pe brațe o cunună.— Câte-va fecioare intră, așează vasele de jertfă și strâng ghirlandele de flori. Două din ele se apropie de perdea).

SCENA I

Yanthe, Fecioare

Yanthe

(cătze două, cari s'au apropiat de perdea)
 N'o turburați !... Lăsați-o ! Lăsați-o în tăcere
 Să plângă pentru-acela ce dintre vii s'a dus.
 Ea singură, orbește, gemând, fără putere,
 Găsit-a-n fine locul în care l'au adus
 Și-ngenunchiând alături, a plâns, sărmana,

(până

Isvoarele de lacrimi întregi și le-a secăt,
 Sperând să-l readucă la viață..Dar păgână
 E moartea și la plânsu-i nu s'a înduioșat.
 Atunci, mai mult nebună, văzând că nu
 (se-ndură,

Asupra-i se-aruncă,
 Cu pieptul ei pe pieptu-i, cu gura pe-a lui
 (gură,
 Strângându-i mâna rece,—și plânsul încetă.
 Amar mi-e teamă însă că dorul și durerea
 Nu i s'au năbușit,
 De cât ca să-i dea vreme să-și capete puterea,
 Cu care să re-nceapă mai jalnic tânguic.
 Dé-aceea, nici odată
 Nu voi chema iubirea, în pieptul meu să bată,

Căci dulce e s'o ai,—
Dar când 'și-ia sborul... Vai !

SCENA II

Aceiași, Preotul, Păzitorul, Naukleros
Preotul

Ce s'a făcut ?

Yanthe

E còlo. (*arată perdeaua*)

Preotul

(*arătând perdeaua*) Ridic' o !...

Yanthe

Dar... stăpâne...

Preotul

(*către cele-l'alte fecioare*)

Să nu lăsați poporul să intre-aici, ori-ce
S'ar întâmpla. Intrarea în pază vă rămâne.

(*face semn să se ridice perdeaua*)

Sus !...

(*Perdeaua se ridică. Apare Cella, la care conduc mai multe trepte late.—Leandru, întins pe o targă. Puțin mai departe, jos, pe trepte, Hero, rezemată pe brațul drept, se uită fix la Leandru*).

Preotul

(*către Hero*) Hero !...

Hero

Cine strigă ?

Preotul

Eu. Vin'o-ncoa.

Hero

De ce ?

(*se ridică și innaintează, uitându-se mereu la Leandru.*)

Naukleros

Gândește-te ce faci !..

Preotul

Urmez porunca scrisă în ale noastre datini.
Pân' s'o re-ntoarce Hero, noi trebuie...

Naukleros

Vai !..

Preotul

Taci !

(După ce se uită spre Hero)

...Să ștergem ori-ce urmă. E-n joc...

(arătând pe cei-l'alți) ...nu viața lor,—

A ta.

Naukleros

Mă-nclin.

Hero

(pe trepte, cu jale, spre Cella)

Leandre !..

(întorcându-se repede țipă)

(Cade pe trepte)

Leandre !..

Yanthe

Ajutor !

Preotul

(făcând semn să se ia cadavrul lui Leandru)
Duceți-l !..

Yanthe

Hero !.. Hero !.. Durere-ngrozitoare !..
Nu-i nimeni ?.. Nici un sprijin ?.. Nici o
[scăpare ?.. Moare !..

Preotul

Pe cei cari păcatul aici i-a-mpreunat,
Incepe să-i despartă nemărginita mare.

Yanthe

Nu marea e stăpână,—ci moartea. Moartea
[are

Putere și mai mare

Să lege, sau să rupă aceea ce-a legat.

—SFARȘIT—

Biblioteca Județeană
— CLUJ —

- Euripide: Ifigenia în Aulida. Tragedie. Traducere în versuri de P. Dulfu No. 408.
- „ Ifigenia în Taurida. Tragedie. Traducere în versuri de P. Dulfu No. 409.
- Facca Constantin: Franțuzitele. Scrisă la începutul veacului trecut, această satiră împotriva celor ce pocesc limba românească e și azi de actualitate. No. 240.
- Goethe: Faust. Tragedie în 4 acte de Iosif Nădejde. No. 320 și 321.
- Gorki Maxim: Azilul de noapte. piesă în 4 acte de Iosif Nădejde. No. 277
- Grillparzer: Hero și Leandru sau Valurile mari și ale amorului dramă în 5 acte. No. 270.
- Hebbel Fried: Iudita și Holofern, tragedie. Traducere de Emil D. Fagure. No. 197.
- Hugó Victor: Ernani, dramă în 5 acte, traducere în versuri de Haralamb G. Lecca No. 232 și 233.
- Regele petrece. Dramă în 5 acte. Traducere în versuri de Ludovic Dauș. No. 264 și 265.
- Ibsen: Stâlpii societății. Dramă în 4 acte. Traducere de B. Marian. No. 253.
- „ Un dușman al poporului. Lupta omului de bine și al adevărului împotriva minciunii și a ignoranței sociale, tradusă de d. Petre Sturdza. No. 288

- Ibsen : Nora sau o casă de păpuși dramă în 3 acte traducere de O. Feld.
- Lecca Haralamb G.: Casta Diva. Dramă în 4 acte. No. 236 și 237.
- „ Jucătorii de cărții. Admirabilă. piesă în 4 acte No. 238 și 239.
- „ Supremă forță, piesă în 4 acte No. 246 și 247.
- „ Căinii. O vehementă bi-cuire a moravurilor noastre politice și sociale. No. 257.
- Maupasant Guy de: De demult comedie, și Steaua, de André Gill și Richepin, traduse de Radu Rosetti No. 407.
- Legouvé: Medeea. Traducere în versuri de Edgar Th. Aslan. No. 299.
- Molière: Bolnavul închipuit. Comedie No. 255
- Molière: Doctorul fără voce. Comedie. No. 255.
- Musset: La ce visează fetele, și Ades bărbatul schimbă, de A. Vaquerie. Două drăguțe comedii în versuri. No. 19
- Rostand: Princesa îndepărtată. Admirabilă traducere în versuri de M. Codreanu. No. 304.
- Racine; Atalia tragedie în cinci acte și T. de Banville: Sărutarea, piesă într'un act. Traduse în versuri de o frumusețe rară de Haralamb G. Lecca. No. 276.